

in.ba

Informácie o Bratislave

11-12-1 | 2023-24

zadarmo

**Ikonická
Lekáreň
u Salvatora
sa otvorila**

**V meste sa
obnovujú verejné
priestory aj
športoviská**

**Bratislavské
Vianoce budú
tento rok
dlhšie**

Editoriál

Nie nadarmo sa hovorí, že tak, ako sa staráme o minulosť, pristupujeme aj k budúcnosti. Ja sám som presvedčený o tom, že dobré veci z minulosti musíme vedieť uchovať a starať sa o ne. Týka sa to aj minulosti nášho mesta. Práve poznaním histórie získavame vzťah k nášmu mestu. Je veľmi dôležitá, a to, že po roku 1989 postupne mizla, neznamená, že je nenávratne stratená. Osobne mi napríklad veľmi záleží na tom, aby ikonické stavby, ktoré tvoria identitu Bratislavy, boli chránené a zmysluplne využívané. Som preto nesmierne rád, že za posledné obdobie sa nám podarilo obnoviť viacero dôležitých historických miest v našom meste.

Ešte koncom septembra sme po rekonštrukcii otvorili jednu z dominánt mesta, Michalskú vežu, aj s obnovenou sochou archanjela Michala, ochrancu Bratislavy. V spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy sme tiež obnovili jednu z najvyhľadávanejších bratislavských pamiatok, hrad Devín. Teším sa z viacerých vylepšení pre návštevníčky a návštevníkov, čo platí aj pre zdravotne znevýhodnené skupiny ľudí.

Po rokoch obrovského úsilia sa nám tiež podarilo zrekonštruovať ikonickú budovu Lekárne u Salvatora a odkúpiť vzácny dobový mobiliár. Veľmi sa teším, že sa nám verejné priestory darí vracaať verejnosti a že po 28 rokoch navraciame život a funkciu aj tejto národnej kultúrnej pamiatke. Už čoskoro sa do lekárne vráti aj pravá lekárenská vôňa, pretože tu Slovenská lekárenská komora otvorí lekáreň pre všetkých.

Túto jeseň sa v rámci prác na projekte Živé námestie začína archeologický výskum v Kaplnke sv. Jakuba, na ktorom spolupracuje Mestský ústav ochrany pamiatok. A aby toho nebolo málo, do predaja sa dostávajú dve výnimočné knihy, ktoré rovnako hovoria o minulosti nášho mesta. Ale (nielen) o tomto sa dočítate vnútri tohto čísla.

Veľmi mi záleží na tom, aby Bratislava bola mestom pre všetkých. Pri všetkom, čo robíme, sa snažíme vytvárať alternatívy, ktoré zohľadňujú rozličné potreby obyvateľiek a obyvateľov nášho mesta. Platí to aj pri riešení dopravy tak, aby pohyb po meste bol pre každého čo najefektívnejší a najbezpečnejší. Sú životné situácie, keď je auto jednoducho nevyhnutné, a je to úplne v poriadku. Musíme ale zároveň vytvárať spoľahlivé alternatívy pre tých, ktorí auto nemajú, alebo ho nepotrebujú. Myslím tým kvalitnú MHD, ktorá je vďaka buspruham rýchlejšia, bezpečné cyklotrasy pre neustále rastúci počet ľudí, ktorí na pravidelný presun po meste používajú bicykel, alebo kvalitné chodníky a debarierizované priechody pre všetkých. Ide o to, aby si alternatívu našiel každý podľa toho, ako potrebuje. Jednoducho, čím viac ľudí používa MHD alebo bicykel, tým je menej áut v zápche a o to viac priestoru na cestách pre tých, ktorí potrebujú jazdiť autom. Prajem si, aby sme aj s blížiacimi sa vianočnými sviatkami sami trocha viac mysleli na všetky skupiny ľudí okolo nás, boli všímavejší. Dobrou správou je, že Bratislavské Vianoce a trhy budú tento rok otvorené dlhšie a teším sa, až sa na nich spoločne uvidíme. Prajem príjemné čítanie.

Matúš Vallo,
primátor Bratislavy

in.ba – Informácie o Bratislave | Adresa: Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava | **Web:** www.inba.sk
E-mail: redakcia.inba@bratislava.sk | **Tel.:** +421 2 5935 62 37 | **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Lucia Čížová,
lucia.cizova@bratislava.sk | **Redaktorka:** Mgr. Katarína Korytárová, katarina.korytarova@bratislava.sk
Grafika: Jakub Turčík | **Programová časť:** Mgr. Ľubomíra Záhorová

Za jazykovú úpravu v reklamných vizualizáciách, dodaných z externého prostredia, redakcia nezodpovedá.
Redakčná rada: PaedDr. Mária Čunderlíková, PhDr. Peter Salner, DrSc., Prof. Dr. Ing. arch. Henrieta Moravčíková, PhDr. Lucia Molnár Satinská, PhD., Mgr. Michal Hvorecký
Mesačník vydáva hlavné mesto SR Bratislava, redakcia in.ba od roku 2009 | **IČO:** 00603481 | **Reg. číslo:** EV 5332/16
14. ročník, ISSN: 2453-7780 | **Distribúcia:** formou neadresnej distribúcie do bratislavských schránok
Titulka: Ivan Galdík

Bratislavské Vianoce tento rok opäť s novinkami. A trvať budú až do konca roka

Lekáreň u Salvatora sa znova vracia ľuďom

Prispejte k vzniku jedlého lesa. Zásadný víkend je späť

Vianočné stromčeky sa budú opäť zbierať z ohrádok po celom meste

Obsah

- 10 Nové knihy predstavujú menej známu históriu Bratislavy
- 7 V Bratislave sa bude prvýkrát konať filmový festival Archeofilm
- 8 Rozsiahla obnova hradu Devín prináša väčší návštevnícky komfort
- 10 Karloveský park a Pamätník obetiam extrémizmu dostali ocenenie
- 11 Bratislava definitívne získala Mičurín
- 12 Objavte umenie v uliciach Bratislavy vďaka novému projektu
- 15 KOLO sa po požiari opäť otvára
- 16 Mesto v zime zvyšuje pozornosť voči ľuďom bez domova, pomocť môže každý.
- 16 V Bratislave sa sčítali ľudia bez domova
- 17 Na Obchodnej ulici vznikne nový priestor pre mladých ľudí
- 17 Chcete zmysluplnú prácu? Pracujte v mestskej polícii
- 18 Zažite festival na počesť mladého vína
- 19 November v Bratislave patrí fotografii, prinesie aj tvorbu Bryana Adamsa
- 20 Zimná údržba v meste je dôležitá, aj keď je snehu menej
- 22 Mestský Climathon ukázal ako lepšie komunikovať témy udržateľnosti
- 24 Mesto má prvú školskú ulicu. Ako to na nej funguje?
- 25 Slovenské národné múzeum pozýva na ochutnávku umenia Ašota Haasa
- 26 V roku 2023 sa PAAS rozšíri o 6 zón
- 27 Rekonštrukcia časti Vajnorskej radiály prinesie rýchlejšie a pohodlnejšie cestovanie
- 28 Ľudia magistrátu: Monika Komorníková
- 29 Na stavbe petržalskej električky sa tvoria základy koľajníc
- 30 Mesto naďalej rekonštruje ZUŠ a CVČ
- 32 Bratislava očami mestských poslancov
- 34 Čo by ste mali vedieť o dianí v meste. Výber textov v anglickom a ukrajinskom jazyku
- 36 Bratislavské Vianoce
- 38 Program kultúrnych podujatí
- 42 Výstavy

Ďalšie Cvičko aj obnova Pasienkov. Mesto obnovuje športoviská

Zlepšiť kvalitu života seniorom pomáhajú proseniorské organizácie

Na minuloročné rozsvietenie stromčeka sa prišlo pozrieť množstvo ľudí. Foto: Marek Velček

Bratislavské Vianoce tento rok opäť s novinkami. A trvať budú až do konca roka

Pripravila: Katarína Korytárová

Ulice hlavného mesta opäť rozžiaria Bratislavské Vianoce s bohatým kultúrnym programom a Hlavným vianočným trhom. Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS), hlavný organizátor a dramaturg podujatia, avizuje pre tento ročník tri hlavné novinky – predĺženie trhov do konca roka, Prívetivú zónu a prepojenie so Starým Mestom.

Hlavný vianočný trh sa začína už vo štvrtok 23. novembra na Hlavnom námestí, slávnostné otvorenie je naplánované o deň neskôr – v piatok 24. novembra po 18:00. Jeho súčasťou bude kultúrny program aj slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka.

Tento rok bude Hlavné námestie zdobiť smrek pichľavý s výškou 14 metrov a odhadovaným vekom 40 rokov. Stromček pochádza z mestskej časti Karlova Ves a je darom od majiteľa, ktorý ho musel vyrábať z bezpečnostných dôvodov. Na stromčeku, ktorý po vianočných sviatkoch poputuje do ZOO ako krmivo pre zvieratá, bude prevládať guľová výzdoba kombinovaná s drevenými ozdobami v červenej, zelenej a bielej farbe a veľa svetielok v teplej farbe. Niektoré z nich boli aj na minuloročnom vianočnom stromčeku, mesto tak aj pri tohtoročnej výzdobe využíva princíp opätovného použitia.

TRADIČNÉ AJ EXOTICKEJŠIE JEDLÁ

Rovnako ako minulý rok aj tentoraz bol stromček osadený už v úvode novembra, aby sa lepšie „zabýval“ a následne mohli okolo neho vyrásť vianočné stánky. „Počet stánkov a ich rozmiestnenie na Hlavnom námestí ostáva rovnaký ako minulý rok. Bude ich viac ako 60, sortiment sa rozšíri aj o rozlievanú medovinu, ovocné vína či pivo. Nebudú chýbať stánky neziskových organizácií, časť z nich bude počas celého trhu a časť sa bude počas jednotlivých týždňov meniť,“ opisuje riaditeľka BKIS Katarína Hulíková.

Svoj stánok bude mať napríklad ÚĽUV s remeselnými výrobkami, priestor dostanú aj mestské organizácie ako ZOO alebo DPOH. Rovnako ako minulý rok si budú môcť návštevníčky a návštevníci kúpiť darčeky s motívom mesta (Bratislava ICONS – hrnčeky a mikiny) či merch Bratislavského kultúrneho a informačného strediska (tašky na mobil z použitých bannerov) a spolupracujúcich umelcov či vydavateľstiev vystupujúcich v programe. Čo sa týka gastroponuky, na trhu bude možné ochutnať tradičné vianočné jedlá, no vybrať si budete môcť aj z exotickejších pochúťok a na svoje si prídu aj čisto rastlinne sa stravujúci ľudia.

ZJEDNOTENIE OBOCH MESTSKÝCH TRHOV

Tak ako minulý rok kladie i teraz mesto veľký dôraz na bezpečnosť, čistotu a ekológiu. Samozrejmosťou je kompostovateľný riad a vratné poháre, odpad sa bude opäť triediť.

Dve triediace stanice sa budú nachádzať na Hlavnom vianočnom trhu a jedna na Primáciálnom námestí. Na Hlavnom námestí budú opäť rozmiestnené špeciálne popolníky na cigaretové ohorky, ktoré budú zrecyklované a stanú sa súčasťou asfaltovej hmoty.

Do Bratislavských Vianoc sa tento rok zapája všetkých 17 mestských častí, viacero mestských organizácií a cez Open Call mnohí kultúrni organizátori. Jednou z noviniek tohto roka je aj výrazná spolupráca BKIS s mestskou časťou Staré Mesto. Hlavný vianočný trh a Staromestský vianočný trh na Hviezdoslavovom námestí budú jednotné po vizuálnej stránke, nastavili sa tiež rovnaké štandardy v podobe vratných pohárov, kompostovateľných riadov či triediacich staníc na odpad. Súčasťou vianočnej atmosféry bude aj tradičná vianočná električka, stretnete ju v uliciach mesta a môžete sa v nej odviezť.

VIANOČNÝ LES AJ NOVÁ PRÍVETIVÁ ZÓNA

Už po siedmykrát vyrastie na Primáciálnom námestí Vianočný les. Tento rok sa osadí rekordných 34 stromčekov od spoločnosti Bauhaus. Do výzdoby sa zapoja základné, umelecké i špeciálne školy z rôznych bratislavských mestských častí. „Vyzdobené stromčeky poputujú aj tento rok na správne miesta k ľuďom, pre ktorých je kúpa stromčeka finančne náročná – do charitatívnych organizácií, domovov sociálnych služieb, združení pre ľudí bez domova a do rodín v náročnejšej sociálnej situácii,“ informuje Katarína Hulíková.

Novinkou tohtoročných Bratislavských Vianoc bude Prívetivá zóna na Primáciálnom námestí s cieľom vytvoriť príjemné miesto pre rodiny s deťmi, seniorov, ďalšie zraniteľné skupiny a všetkých, ktorí si budú chcieť oddýchnuť od zhonu a ruchu okolia. Zóna, ktorá vznikne v spolupráci s IKEA, bude zastrešená, bezbariérová a poskytne

priestor na posedenie, relax a vychutnanie si vianočnej atmosféry vedľa obľúbeného Vianočného lesa. Jedným z cieľov novej zóny je aj to, aby si vianočnú atmosféru v meste mohli užiť aj ľudia s obmedzeniami, pre ktorých je pohyb na Hlavnom námestí náročný.

DLHŠIA VIANOČNÁ ATMOSFÉRA

Vznik Prívetivej zóny je tiež odpoveďou na viaceré podnety, ktoré Bratislavské kultúrne a informačné stredisko získalo z dotazníka spokojnosti verejnosti po minuloročných Bratislavských Vianociach. „Jednou z opakujúcich sa prosieb ľudí, ktorá vzišla z dotazníka, bolo predĺženie trvania trhu. Organizačný tím preto s touto myšlienkou oslovil predajcov a veľká časť z nich reagovala kladne. Tento rok pôjde o pilotnú verziu,“ vysvetľuje riaditeľka BKIS. Hlavný vianočný trh bude mať pauzu 24. až 26. decembra a stánky budú vtedy zavreté, opäť budú k dispozícii od 27. do 31. decembra, keď bude otvorená približne polovica stánkov.

Aj pri príprave programu mesto reflektovalo na návrhy verejnosti z dotazníka. Koncerty na pódiu na Františkánskom námestí sa tak odohrajú v skoršom čase o 19:30. Súčasťou programu budú aj čítania z domácej tvorby pre deti i dospelých, koncerty mladých kapiel, koncerty ženských umelkýň s kapelami, vystúpenia základných umeleckých škôl a iných hudobných telies, večerné koncerty známych slovenských kapiel, či podujatie Noc bosoriek, magická oslava noci svätej Lucie. Okrem Františkánskeho námestia sa bude program konať aj v Klariskách či v Sade Janka Kráľa, kde je 5. decembra naplánované Mikulášske dobrodružstvo s lampiónovým sprievodom. Výber z programu nájdete aj na stranách 36 až 37.

Podrobný program a všetky informácie nájdete na webe www.bratislavskevianoce.sk

**Vianoce, Vianoce
prichádzajú, nakúpte
v ZOO darčeky,
ktoré pomáhajú**

<https://shop.zoobratislava.sk/>

Darujte jedinečné zážitky so vzácnymi zvieratami, pekné vecičky zo Zooshopu či netradičný darček – štartovné na benefičný beh v ZOO Bratislava ORUNgutan. Zažite celý rok v spoločnosti vzácných a ohrozených zvierat. Návštevu zoologickej záhrady podporujete starostlivosť a ochranu vzácných a ohrozených živočíchov a ich možný návrat do divokej prírody. Spoločnými silami tak prispievame k zachovaniu rozmanitosti druhov na Zemi. Ďakujeme!

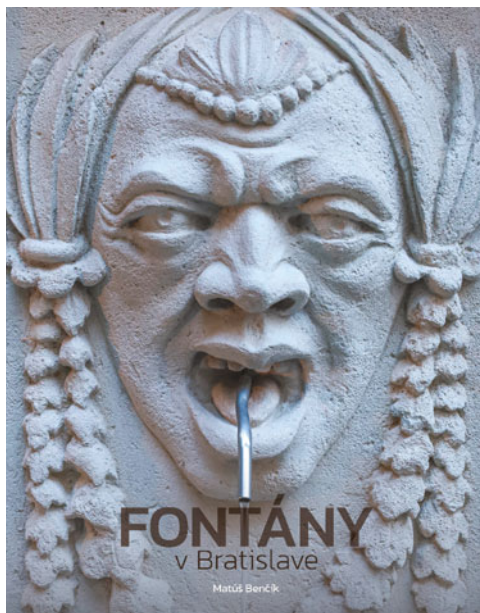
Nové knihy predstavujú menej známu históriu Bratislavy

Ak vás zaujíma história nášho mesta, aktuálne by vám určite nemali ujsť dve knihy, ktoré poskytujú mnohé nové informácie a pohľady na Bratislavu. Kniha Fontány v Bratislave komplexne popisuje všetky obdobia fontán v meste a monografia s názvom Bratislava – Topografia historického jadra mesta v 17. – 19. storočí predstavuje, ako vznikali námestia a ulice v centre.

Kniha Fontány v Bratislave, ktorá vznikala tri roky pod vedením Matúša Benčíka, ako jediná odhaľuje všetky obdobia fontán mesta od roku 1572 po súčasnosť. Cieľom diela s množstvom nevšedných fotografií je zachovať hodnoty kultúrneho dedičstva pre ďalšie generácie. Poslúži však aj ako plánovač výletov a na lepšie spoznanie mesta.

PRVÝ PROJEKT SVOJHO DRUHU ZAMERANÝ NA FONTÁNY

Podobný výskum fontán sa uskutočnil v hlavnom meste vôbec po prvýkrát. Doposiaľ neexistoval žiadny úplný zoznam exteriérových fontán napriek tomu, že najmä historické fontány sú nositeľom kultúrnych a spoločenských hodnôt. V minulosti sa preto dialo, že kvôli chýbajúcim informáciám došlo pri stavebnej aktivite k ich náhodnej deštrukcii. „Mnohí Bratislavčania bývajú šokovaní, keď zistia, že absolútnu väčšinu fontán vo svojom meste ešte nikdy nevideli. Historické fontány schované vo dvoroch domov a palácov v centre mesta, ale aj socialistické fontány roztrúsené medzi panelákmi na sídliskách, tak zostávajú pre obyvateľov mesta do veľkej miery skryté,“ uvádza autor knihy Matúš Benčík. Kniha Fontány v Bratislave, ktorá vyšla v októbri, bola zaradená do národnej expozície a bude reprezentovať Slovensko aj v zahraničí. Autorom jej dizajnu je známy slovenský umelec Slavomír Jakab. Na výskume sa spolupodieľali mestské organizácie Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave, Múzeum mesta Bratislavy a Generálny investor Bratislavy. Záštitu nad knihou prebral primátor hlavného mesta SR Bratislavy.

AKO VZNIKALI ULICE A NÁMESTIA BRATISLAVY

Bratislava dlho patrila napriek svojej bohatej histórii k jednému z mála európskych miest, ktoré nemalo ucelenú knižnú publikáciu podrobne mapujúcu historickú topografiu mesta. To sa však zmenilo vďaka aktivitám Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave, OZ Priatelia Bratislavy a finančnej podpore Nadácie mesta Bratislavy. Na trh totiž prichádza unikátna publikácia s názvom Bratislava – Topografia historického jadra mesta v 17. – 19. storočí, ktorá je priekopníckym 600-stranovým dielom a výsledkom viac ako 50-ročnej bádateľskej práce historika Clauda Baláža. Kniha zoznámi čitateľov s históriou mestských objektov, ktoré nepatria k najznámejším kultúrnym pamiatkam, no majú za sebou pozoruhodné príbehy. V publikácii nájdete 287 kráľovských, cirkevných, mestských a meštianskych objektov, ktoré sa nachádzali v priestore vymedzenom mestskými hradbami v rozpätí rokov 1600 až 1880. Dozviete sa viac o vývoji názvoslovia ulíc a číslovaní domov od roku 1765 po súčasnosť a aj to, ako vznikali námestia, ulice a jednotlivé objekty, kto bol ich majiteľom a ako sa časom menili. Kniha bude v predaji na www.shop.creativ.sk od polovice novembra. **(kat)**

V Bratislave sa bude prvýkrát konať filmový festival Archeofilm

Chceli by ste objaviť skryté zákutia sveta a odhaliť tajomstvá minulosti pomocou filmov? Niektoré pobavia, iné zaujmú náročnejšími témami klimatickej krízy či vplyvu vojnových konfliktov na ochranu kultúrneho dedičstva. Od 1. do 3. decembra sa bude v Bratislave po prvý raz konať Medzinárodný filmový festival o archeológii, umení a prostredí s názvom Archeofilm.

Za vznikom tohto festivalu stálo strenutie organizátora talianskeho festivalu Firenze Archeofilm Piera Prunetiho a slovenskej archeologičky Ivany Kvetánovej, ktorá pôsobí v Taliansku. Vďaka jej nadšeniu z festivalovej atmosféry sa v spolupráci s Mestským ústavom ochrany pamiatok v Bratislave a OZ Priatelia Bratislavy podarilo premeniť sen na skutočnosť. „Myšlienka filmového festivalu s archeologickou a historickou tematikou sa zrodila v roku 2018 v talianskej Florencii. Fanúšikovia pribúdali, festival expandoval do ďalších miest a prekročil hranice Talianska. A tak teraz začína Archeofilm písať novú kapitolu svojej histórie už aj v Bratislave,“ vysvetľuje Margaréta Musilová z Mestského ústavu ochrany pamiatok.

UVEDENIE FILMU O VEDUTE BRATISLAVY

Do prvého ročníka vybrali organizátori filmy zo širokej ponuky talianskeho partnera projektu Firenze Archeofilm. Oslovili tiež tvorcov zo Slovenska a z okolitých krajín. „Výsledkom je výber dokumentov vysokej odbornej aj umeleckej kvality. V sekcii „Firenze“ bude zrejme najväčším ťahákom snímka Cyriakova prísaha,“ hovorí Musilová. Ide o strhujúci príbeh o archeológoch, kurátoroch a asistentoch múzea, ktorí vedú počas vojny v Sýrii aj svoju vlastnú vojnu s časom. Sú odhodlaní zachrániť

Záber z filmu Possonia. Foto: MUOP

staroveké zbierky Národného múzea v Alepe, preto riskujú vlastné životy, artefakty z vitrín balia do šiat, demontujú umelé stropy, aby z nich zhotovili „krabice šťastia“ a ochránili kultúrne dedičstvo mimoriadnej hodnoty. „V sekcii „Bratislava“ upúta pozornosť film Possonia, ktorý rozpovie príbeh veduty Bratislavy vo Florencii a vezme divákov na miesta, kde doteraz žiadne prepojenia slovenských a talianskych dejín nikto nehladal,“ dodáva Musilová.

PRÍSTUPNÉ PRE VŠETKÝCH

Cieľom Archeofilmu Bratislava je dostať tému kultúrneho dedičstva do centra pozornosti širokej verejnosti. S festivalovými filmami môžu diváci všetkých vekových kategórií, bežní ľudia aj experti cestovať v priestore a v čase, zoznámiť sa s ikonickými artefaktmi, ako aj s menej známymi, no nemenej vzácnymi zaujímavosťami. Preto bude festival v kine Mladosť prístupný pre každého zdarma.

V spolupráci s MÚOP

Viac informácií na webe www.archeofilm.sk

CEZ PRAH® BYTOVÝ FESTIVAL 15. – 17. NOVEMBER / 23
Tematické diskusie Prednášky Čítania Koncerty Výstavy Divadelné predstavenie

Partneri podujatia

U. fond
na podporu
umenia

Norway
grants

in. ba
BRATISLAVSKÝ PRAJ

Nadácia mesta
Bratislava

STARO-
MESTSKÉ
CENTRUM
KULTÚRY

International
Library
Old Town
Library

Mediálni partneri podujatia

● RÁDIO
● DEVIN

● RÁDIO
● FM

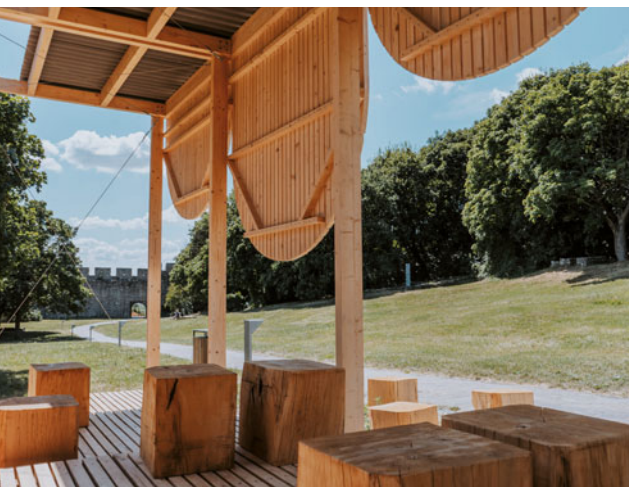
CITYLIFE.SK

in.ba

kapitál

Knížna Revue

Rozsiahla obnova hradu Devín prináša väčší návštevnícky komfort

Odpočinkové zóny v areáli hradu Devín.
Foto: Dominika Bolgáčová, MMB

Jedna z najvyhľadávanejších bratislavských pamiatok, hrad Devín, sa dočkala viacerých vylepšení pre návštevnícky a návštevníkov vrátane znevýhodnených skupín. Rozsiahla obnova má pomôcť lepšie využiť edukačný a zážitkový potenciál lokality. Súčasťou projektu s názvom Culture Across – Kultúrne mosty cez rieku Morava, ktorý Múzeum mesta Bratislavy ukončilo po dvoch rokoch v septembri 2023, bolo aj pokračovanie archeologického výskumu.

Návštevnícky a návštevníci už aktuálne môžu využívať nový informačno-navigačný systém, ktorý na mieste doposiaľ chýbal. Systém pozostávajúci z viac ako 26 informačných a navigačných panelov osadených naprieč celým hradným areálom obsahuje texty o histórii a význame hradného areálu v slovenčine, angličtine a nemčine.

LEPŠIA PRÍSTUPNOSŤ PRE ĽUDÍ S PORUCHAMI ZRAKU

Cieľom Múzea mesta Bratislavy je sprístupniť hrad Devín čo najširšiemu spektru skupín obyvateľstva vrátane tých, ktorí žijú s niektorým z typov zdravotného znevýhodnenia. Vďaka informačno-navigačnému systému sa vylepšila prístupnosť pre ľudí s celým spektrom porúch zraku. „Vhodnosť jednotlivých prvkov, ich formu a implementáciu sme priebežne aktívne konzultovali s Úniou

nevidiacich a slabozrakých Slovenska, čo sa ukázalo ako krok správnym smerom,“ uvádza Milan Zálešák, vedúci hradu Devín. Tabule informačno-navigačného systému sú vybavené popiskami v Braillovom písme a QR kódom, cez ktorý sa dá dostať na audio sprievodcu na novej webovej stránke hradu Devín. V príprave je aj osadenie reliéfnej mapy a haptického modelu hradu.

V areáli tiež vznikli oddychové zóny – čiastočne zastrešené drevené pavilóny, ktoré poskytujú tienisté miesta na oddych a poslúžia aj na rôzne workshopy a prednášky. Návštevnícky vstup zasa vylepšuje modernizácia doplnkovej pokladnice a pridané prvky na sedenie.

DÔLEŽITÉ NÁLEZY

V rámci projektu sa realizovala aj ďalšia etapa archeologického výskumu, ktorý prebieha na hrade Devín nepretržite už viac ako 110 rokov. Najvýznamnejšími nájdenými pamiatkami z eneolitu sú hroby s kostrovými pozostatkami muža odkryté v novembri 2021 a ďalší hrobový nález z augusta 2023. Po dlhých rokoch sa v júli opäť otvoril zrekonštruovaný výstavný pavilón a sprístupnil objekt Cella memoriae, archeologický nález z rímskeho obdobia.

V areáli hradu prebiehala aj údržba a statické zabezpečenie porúch hradných murív, ktoré vznikli vplyvom degradácie cementovej výplne použitej pri obnove hradu v 70. – 80. rokoch 20. storočia. Pri oprave týchto škôd sa napríklad použil kameň čo najpodobnejší tomu, ktorý sa použil pri výstavbe hradu. „Zároveň sme pre konzerváciu murív v niektorých častiach použili aj takzvanú inžiniersko-biologickú sanáciu. Niektoré časti hradných murív sme navrchu zatravnili suchomilnými rastlinami, ktoré by mali pomôcť ich konzervácii. V rámci Slovenska ide stále o relatívne nový prístup,“ približuje Milan Zálešák.

Už teraz je podľa neho zrejmé, že návštevnosť hradu bude tento rok vyššia ako vlani. Kým v minulom roku navštívilo Devín približne 183-tisíc ľudí, v tomto roku by mala byť prekonaná 200-tisícová hranica.

V spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy

Do lekárne sa vrátil vzácny barokový mobiliár. Foto: Marek Velček

Lekáreň u Salvatora sa znova vracia ľuďom

Tvár každej metropoly je tvorená jej ikonickými budovami. Bratislava v minulých obdobiach o historické stavby viac prichádzala, ako ich ochraňovala, mesto však chce tento trend zmeniť. Jedným z dôkazov je aj ikonická Lekáreň u Salvatora, ktorá sa po 28 rokoch vracia Bratislavčankám a Bratislavčanom, ako aj návštevníkom nášho hlavného mesta a navyše aj k svojmu primárnemu účelu, a tým je prevádzka lekárne.

Budova na Panskej 35 je jedným z najfotografovanejších objektov v historickom centre mesta. Jej novoslohové priečelie so sochou Salvatora od významného bratislavského sochára Alojza Rigeleho vždy bolo a stále je výrazným prvkom uličného interiéru, ktorý vhodne dotvára južnú časť predpolia Katedrály sv. Martina.

NÁVRAT DO RÚK MESTA

Lekáreň, ktorá bola založená arcibiskupom Georgom Lippaiom v 17. storočí, prešla viacerými zmenami majiteľov a sídiel, kým našla svoje miesto v Adlerovom dome. Tam fungovala nepretržite od roku 1904 počas monarchie, Československej republiky, Slovenského štátu a aj počas socializmu, až kým ukončila svoju činnosť v roku 1995. Bratislava sa po dlhých rokoch úsilia stala výhradným vlastníkom Adlerovho domu v roku 2020. Neskôr sa podarilo odkúpiť aj unikátny a vzácny dobový mobiliár z roku 1727 a začalo sa s rekonštrukciou priestorov. Tento rok sa vďaka reštaurátorom Múzea mesta Bratislavy podarilo mobiliár, ktorý tiež zmenil

viackrát svojho majiteľa, citlivo nainštalovať späť do tohto legendárneho priestoru. „Najväčšiu hodnotu lekárne predstavuje pôvodný barokový nábytok s vyše 300-ročnou históriou. Skrinky a poličky boli doplnené lekárnikom Adlerom v roku 1904 o „moderné“ doplnky – lustre, váhu, pokladňu a svietidlá. Historickú a pamiatkovú hodnotu majú aj prvky, ktoré v priestore ostali, ako napríklad štuková výzdoba stropu či dlažba. Z nich hodnotovo najvýraznejšia je figurálna výmalba stropu s alegorickou tematikou,” vysvetľuje Ivo Štassel, riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok, ktorý sa na celom procese obnovy lekárne tiež podieľal.

ZNOVA LEKÁRŇOU

Koncom októbra bola lekáreň slávnostne odovzdaná do prenájmu Slovenskej lekárskej komory, ktorá tu bude prevádzkovať štandardnú lekáreň otvorenú pre širokú verejnosť. „Už ako študent farmácie som na prelome tisícročí často chodieval okolo tejto budovy a veril som, že sa do nej raz vráti ozajstný lekárnický život. A som rád, že prostredníctvom Slovenskej lekárskej komory sú súčasťou tohto návratu všetci farmaceuti a farmaceutky,” uviedol prezident Slovenskej lekárskej komory Ondrej Sukeľ.

V nasledujúcich týždňoch začne komora ponúkať v tejto lekární nielen plnohodnotnú lekárenskú starostlivosť vrátane menej rozšírených služieb – individuálna príprava liekov, meranie zdravotných parametrov a konzultácie rizika liekových interakcií, ale aj odborný historický výklad zameraný na históriu Lekárne u Salvatora a slovenského lekárnictva. **(luc)**

Oba projekty, ktoré patria do programu Živé miesta, boli zrealizované v minulom roku. Foto: Marek Velčák

Karloveský park a Pamätník obetiam extrémizmu dostali ocenenie

Multifunkčný park v Karlovej Vsi a revitalizácia okolia Pamätníka obetiam extrémizmu v Petržalke, ktoré patria do programu obnovy zanedbaných verejných priestorov s názvom Živé miesta, získali tohtoročné architektonické ocenenie CE ZA AR.

Funkčný park v Karlovej Vsi, ktorý ocenili odborníci v kategórii Exteriér, bol otvorený vlni na jar na nevyužívanej mestskej ploche. Vznikla na ňom vstupná promenáda, centrálna plocha pre šport a hranie pre deti aj dažďová záhrada, ktorá plní vďaka výsadbe vodozadržnú funkciu. Najvýraznejším prvkom na území je skatepark, nájdete tu aj ďalšie športoviská pre priaznivcov stolného tenisu, zostavy pre fitness a workout či bežeckú dráhu. Dôležitou súčasťou priestoru je aj zeleň pre zabezpečenie tieňa vrátane vstupnej sakrovej aleje.

Park si obľúbili nielen deti, tínedžeri a športovci, ale aj seniori, ktorí radi využívajú alej s mobiliárom cestou na nákup. „Pôvodný chodník popri parku bol bez možnosti si oddýchnuť. Takto môžu sedieť v parku a sociálne sa kontaktovať aj s ostatnými návštevníkmi,“ opisuje Marcel Dzurilla z Metropolitného inštitútu Bratislavy, podľa ktorého sa v parku plánuje ďalej opraviť a doplniť časť detského ihriska. Pribudne aj dopadová plocha z odolného EPDM materiálu, hojdačka a tienenie tejto časti, čím mesto reaguje na zvyšujúce sa teplé letá v Bratislave.

PAMÄTNÍK OBETIAM EXTRÉMIZMU OCENILI ĽUDIA

Okolie Pamätníka obetiam extrémizmu, ktoré bolo po revitalizácii otvorené v septembri minulého roka, získalo ocenenie na základe hlasovania ľudí. Vďaka revitalizácii pamätník konečne získal dôstojné prostredie, ktoré sa zároveň stalo vkusným vstupom na nábrežie s množstvom zelene.

Betón a asfalt nahradil zelený trávnik s rozlohou takmer 15-tisíc m² a vysadili sa tu nové stromy. „Zrevitalizovanie pamätníka vnímame ako významné najmä preto, že roky išlo o spevnenú plochu určenú na parkovanie. Podarilo sa nám zabezpečiť, aby táto plocha po rokoch opäť ožila. Zlepšili sa podmienky pre existujúce hodnotné dreviny a zároveň sa zlepšila biodiverzita na území ako celku. Plocha napomáha vsakovaniu dažďovej vody do podlažia a tým sa znižujú straty vody výparom po dažďoch zo spevnenej plochy. A dnes už vidno krásny jesenný efekt kvitnúcich tráv, ktoré zdobia plochu,“ vysvetľuje Peter Bali z oddelenia tvorby mestskej zelene. Budúcu jar zasa zakvitnú cibuľoviny v bielych farbách, aby si plocha zachovala svoj čistý charakter. „Získ ocenení vnímame ako znak toho, že Bratislavčanky a Bratislavčania získavajú vo svojom meste kvalitnú architektúru. Samotné ocenenie verejnosťou je pre nás potvrdením, že projekty sú medzi obyvateľmi obľúbené,“ dodáva Marcel Dzurilla z Metropolitného inštitútu Bratislavy, ktorý zastrelil oba projekty v rámci programu Živé miesta. **(kat)**

Bratislava definitívne získala Mičurín

Mesto Bratislava previedlo do svojho vlastníctva areál Ekoiuventy s obľúbeným kúpaliskom Mičurín. Vedenie mesta dohodlo výmenu pozemkov s ministerstvom školstva po tom, čo boli okolité pozemky skupované developermi a hrozilo, že by postupne štát a mesto prišli o celý areál. Zámerom mesta je Mičurín obnoviť a prinavrátiť mu pôvodnú funkciu, aby slúžil opäť najmä deťom a mládeži.

Rokovania medzi hlavným mestom a Ministerstvom školstva SR o vysporiadaní pozemkov na Búdkovej 2 sa začali ešte v roku 2021. Vzhľadom na komunálne voľby a následné opakované zmeny na pozícii ministra školstva bol prevod pozemkov definitívne odobrený mestskými poslancami až na mestskom zastupiteľstve v októbri 2023. Ministerstvo majetkovoprávnym vysporiadaním získalo pozemky vo vlastníctve hlavného mesta v Petržalke na Hrobákovej, Černyševského a Ševčenkovej ulici, na ktorých sa nachádzajú budovy ich vzdelávacích inštitúcií.

SLÚŽIŤ BUDE NAJMÄ MLÁDEŽI

Hlavné mesto plánuje obnoviť areál Ekoiuventy aj s bazénom, amfiteátrom a polyfunkčným domom a vytvoriť tu priestor na voľnočasové, športové, kultúrne a komunitné aktivity zamerané najmä na podporu a rozvoj detí a mládeže. „Je to skutočne dobrá vec pre Bratislavu a zároveň dobrá ukážka toho, že aj napriek veľkej diskontinuite, keďže celé toto vysporiadanie zvažovali traja poslední ministri, sa to podarilo celé takto dotiahnuť. Verím, že mesto sem vnesie život, a čo je dôležité, aby tento priestor bol naplnený zmysluplnými aktivitami,“ uviedol exminister školstva SR Daniel Bútora.

Areál prezývaný Mičurín postavili v 50. rokoch minulého storočia, odkedy bol využívaný na voľnočasové aktivity pre deti. V roku 2016 sa stal národnou kultúrnou pamiatkou. Historická budova, okolité skleníky a amfiteáter boli dlho zanedbávané a ich potenciál zostal nevyužitý. To sa však zmení. Po novom bude Ekoiuventa slúžiť ako Centrum voľného času s množstvom programov a aktivít pre mladých so zameraním na rôzne oblasti, ako je umelecká tvorba, kultúra, šport či technológie.

REVITALIZOVANÉ KÚPALISKO

Revitalizovať sa bude aj exteriér spolu s priestorom kúpaliska. To bude už najbližšiu letnú sezónu prevádzkovať mestská príspevková organizácia STaRZ, čím sa rozšíri sieť jej letných kúpalísk a možností rekreačno-športového vyžitia Bratislavčaniek a Bratislavčanov. Obnova vonkajších priestorov prinesie príjemné prostredie pre trávenie voľného času, vonkajšie krúžkové aktivity a podujatia pre všetkých. **(kat)**

Mesto plánuje obnoviť areál Ekoiuventy aj s bazénom.
Foto: Marek Velček

**Nová
divadelná
sezóna
2023/2024**

DPOH
2. sezóna

www.dpoh.sk

Objavte umenie v uliciach Bratislavy vďaka novému projektu

Puk lipy, Alexander Bilkovič, 1985 – 1986
Foto: Matej Hakár

Bratislavské ulice sú posiate umeleckými dielami. No aj napriek tomu, že mnohé z nich sú skutočne cenné, ľudia ich často nevnímajú, alebo ich považujú za nehodnotné či spájané s minulým režimom. Zmeniť to chce Galéria mesta Bratislavy, ktorá v októbri spustila online databázu s názvom Umenie mesta.

Nový projekt prináša komplexné informácie o pestrej škále umeleckých realizácií vo verejnom priestore Bratislavy. Zahŕňa sochy, mozaiky, fontány, nástenné maľby a ďalšie umelecké diela a výtvarné artefakty s dátumom vytvorenia od 2. polovice 20. storočia až po súčasnosť.

SKUTOČNOSŤ PREDBEHLA ODHADY

Databáza sa postupne dopĺňa o diela zo všetkých piatich mestských okresov a sedemnástich samosprávnych mestských častí. V prvej fáze projektu sa zmapoval okres Bratislava IV a začalo sa mapovanie mestskej časti Staré Mesto. „Projekt je naplánovaný na ďalších 5 až 6 rokov. Pri úvodných debatách o počtoch diel sme sa opierali o pasportizáciu Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave, ale terénny výskum nám ukazuje, že čísla stanovené na začiatku v počtoch diel boli veľmi nerealistické a je ich v skutočnosti oveľa viac,“ uviedla Katarína Trnovská, riaditeľka Galérie mesta Bratislavy.

Elektronická databáza, ktorú nájdete na webe www.umeniemesta.sk, má podľa Kataríny Trnovskej za cieľ umožniť ľuďom

blížišie spoznať diela, ktoré si doposiaľ ne všímali, alebo k nim nevedeli nájsť kvalitný zdroj informácií. Vďaka GPS súradniciam je možné pozrieť si presné umiestnenie diel. Ak niekoho zaujme dielo priamo na ulici, spomínaný web mu vďaka previazanosti s aplikáciou Google Maps zobrazí, kde sa práve nachádza a na mape mu ukáže súbor diel v jeho bezprostrednom okolí.

DÔLEŽITÉ JE, ABY SA DIELA NENIČILI

Projekt začal vznikať v roku 2022, kedy tím Galérie mesta Bratislavy posilnila kurátorka Zoja Droppová, ktorá spolu s externými spolupracovníkmi vyberá a spracúva diela z obdobia po roku 1945 a podľa možnosti spolupracuje aj so samotnými umelcami, alebo ich dedičmi. V databáze sa podľa Zuzany Droppovej snažia rozpovedať príbeh diel, alebo upozorniť na to, ako vyzerali pôvodne, keďže často sa do nich postupom rokov robili rôzne zásahy, nezriedka aj neodborné. Dozviete sa tiež, prečo je dielo na danom mieste, alebo sa presťahovalo. „Keď sa mnohé budovy modernizujú, rušia alebo získajú iný účel, viaceré diela vtedy môžu stratiť kontext, ale to neznamená, že by sa mali odstraňovať. Treba to ľuďom vysvetľovať a hľadať spôsoby, ako ich zachrániť. Diela sa môžu presunúť, ponúknuť zbierkotvornej inštitúcii alebo dať do interiéru. Dôležité je, aby sa nezničili,“ vysvetľuje Droppová.

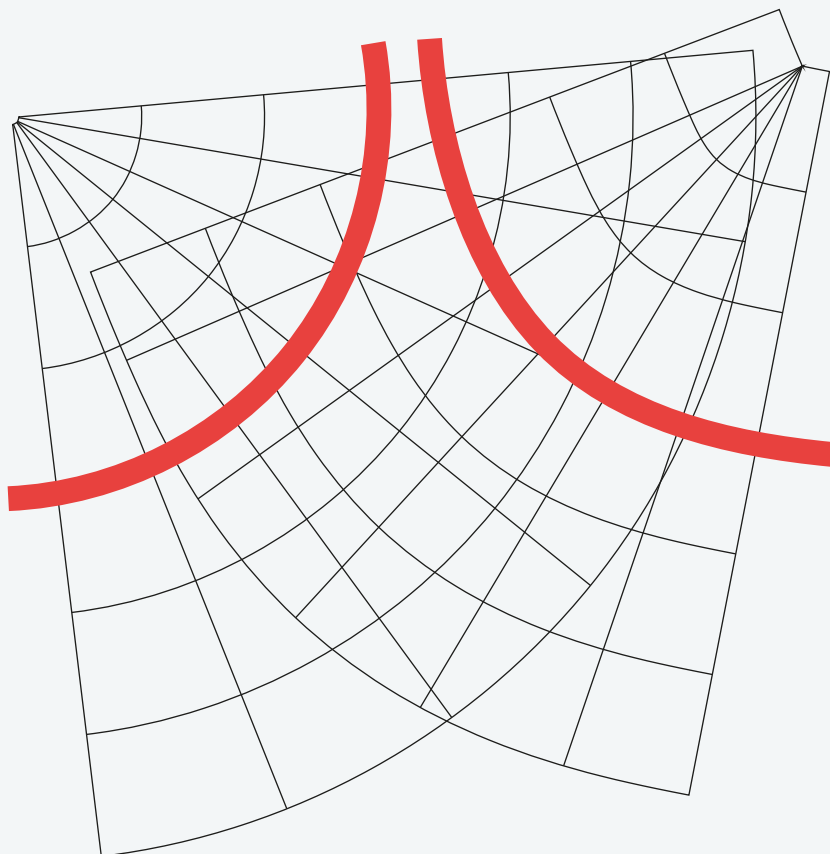
Umenie mesta je dynamická databáza, ktorá sa bude pravidelne aktualizovať. Pomôcť s jej naplňaním môže aj verejnosť, ktorá môže galérii zasielať tipy na ďalšie diela, alebo poskytnúť archívne fotografie a materiály k už zverejneným dielam.

V spolupráci s Galériou mesta Bratislavy

Tipy na umelecké diela v databáze Umenie mesta

- **Študentský vek** (Anna Kišáková, 1981) v areáli Družba
- **Dievča s knihou** (Ján Kulich, 1989) na Malokarpatskom námestí
- **Život zeme** (Lucia Cvengrošová, 1983) na Saratovskej ulici
- **Fontána Marta** (Pavel Mikšík, 1972 – 1974) na Záhradníckej ulici
- **Slnko** (Štefan Belohradský, 1970 – 1972) na Drieňovej ulici

VIEŠ KDE MA NÁJDEŠ

48.1567190, 17.1592790
Jozef Vachálek
1978

www.umeniemesta.sk

Prispejte k vzniku jedlého lesa. Zásadný víkend je späť

Pridajte sa k dobrovoľníkom aj vy. Foto: Marek Velčák

Je tu jeseň a s ňou aj tohtoročná hlavná výsadbová sezóna. Mesto vysadí spolu 445 stromov a 473 kríkov. Do výsadby sa opäť môžete zapojiť aj vy a prispieť tak k zeleňšej Bratislave. Počas podujatia Zásadný víkend, ktoré sa už po piatykrát uskutoční 11. novembra, môžete pomôcť vysadiť jedlý les v lokalite Sysľovské polia pri Rusovciach.

Okalita v tesnom dotyku chráneného vtáčieho územia Sysľovské polia bola vybraná s cieľom prispieť k ochrane tamojších jedinečných prírodných hodnôt. V tomto chránenom vtáčom území, ako na jedinom mieste na Slovensku, našiel útočisko a pravidelne hniezdi najťažší lietajúci vták Európy, drop veľký a dravec s oranžovo-červenými nohami, sokol kobcovitý. V nížinných oblastiach, ktoré svojím charakterom pripomínajú step, žijú aj mnohé ďalšie vzácne druhy vtáctva. Spolu počas Zásadného víkendu, ktorý je súčasťou aktivít medzinárodného projektu LIFE Steppe on border, vyrastie vďaka dobrovoľníckam a dobrovoľníkom až 111 stromov a 280 kríkov, ktoré zlepšia potravinovú ponuku pre vtáčstvo žijúce na tomto území. Sadiť sa bude napríklad jablňo planá, hruška planá, moruša biela, čerešňa vtáčia, jarabina vtáčia, orech kráľovský, javor poľný, ríbezľa čierna, ruža šípová, baza čierna či vtáci zob obyčajný.

PRIBUDNÚ AJ ODDYCHOVÉ ZÓNY

Okrem krokov smerujúcich k ochrane ohrozených druhov mesto myslí aj na vytváranie

oddychových zón. Jedlý les bude totiž slúžiť aj ako miesto na oddych pre ľudí pri dlhšej turistike a cyklistike. „Rozdelený bude na tri časti – orechový sad, ďalej plochu s ovocnými drevinami, ktorých plody si budú môcť v budúcnosti nazbierať aj návštevníci, a tiež oddychovú zónu uprostred s lavičkami. Tie ako prví uvidia práve účastníci Zásadného víkendu,“ vysvetľuje Veronika Koníková z Oddelenia tvorby mestskej zelene bratislavského magistrátu.

Okrem toho budú v okolí Sysľovských polí počas najbližších troch rokov postupne dotvárané ďalšie oddychové zóny navrhnuté pre viaceré účely a každá z nich bude tiež obsahovať novovysadené dreviny. Tieto miesta budú spoločne tvoriť zastávky na náučnej trase s názvom Cestovateľský les, ktorý bude zvonka lemovaný chráneným vtáčím územím od trojhranicného slovensko-maďarsko-rakúskeho bodu až po Jarovce. V Čunove a Jarovciach zase pribudnú relaxačné zóny s pozorovacou vežou, v Rusovciach aj detské ihrisko a výbeh pre psy. Prvú takúto oddychovú zónu už mesto vytvorilo tento rok v blízkosti červenej turistickej trasy smerujúcej k trojhranicnému bodu v Čunove. Ide o plochu nazývanú aj „jazero Cili-na“, na ktorého brehu pribudli drevené lavičky.

SADIŤ SA BUDE AJ V INTRAVILÁNE

Počas tejto jesene bude mesto sadiť aj ďalšie dreviny v extraviláne, ako napríklad v okolí spomínaného jazera Cilina, kde bude vysadených 47 stromov a 61 kríkov. V rámci intravilánu mesta bude prebiehať výsadba najmä v mestských častiach Petržalka a Ružinov. Celkovo v meste pribudne ďalších 287 stromov a 131 kríkov. Budú medzi nimi viaceré druhy javorov, jelše, ginká, platany, ambrovníky, gledíchie, čerešne, pagaštany, moruše, hrušky či lipy. **(kat)**

10 000 stromov: Zásadný víkend 5

- **Čas:** od 10:00 h do 16:00 h
- **Miesto konania:** Sysľovské polia, súradnice: 48.052763° 17.113021° Rusovce
- **Čo vás čaká?** Spolu s odborníkmi sa bude sadiť 111 stromov a 280 kríkov

NA PODUJATIE JE POTREBNÁ
BEZPLATNÁ REGISTRÁCIA
VOPRED NA: [BITLY.WS/XIXB](https://bit.ly/ws/xixb)

Vianočné stromčeky sa budú opäť zbierať z ohrádok po celom meste

Tento rok sa už po štvrtý raz stanú ohrádky miestom pre odkladanie odzdobených živých vianočných stromčekov. Inštalovať sa začnú v decembri a postupne budú osadené v každej mestskej časti. Bratislavčanky a Bratislavčania tak budú môcť aj tento rok prispieť k čistote a udržateľnosti v meste a využiť viac ako 650 ohrádok.

Systematickým zberom vianočných stromčekov mesto v spolupráci s OLO a.s., zamedzuje znečisťovaniu verejných priestranstiev, zároveň odpovedá na otázku obyvateľiek a obyvateľov, kam so živými vianočnými stromčekmi po vianočných sviatkoch. Okrem toho vďaka systémovému zberu je možné použité stromčeky odovzdať aj na materiálové zhodnotenie. Doteraz sa podarilo zhodnotiť približne 110-tisíc takýchto vianočných stromčekov, čo je v hmotnostnom vyjadrení viac ako 600 ton stromčekov. Kým v minulosti sa stromčeky v kompostárni premieňali na živiny pre pôdu, tento rok rovnako ako vlni poputujú do spoločnosti BUČINA EKO, kde sa spracujú na drevotriesku a vďaka spolupráci so spoločnosťami IKEA Bratislava a IKEA Industry sa materiálovo zhodnotia a stanú sa z nich knižnice. Partneri projektu ich spoločne darujú na miesta, kde chýbajú a potešia.

VYUŽÍVAJTE OHRÁDKY NAPLNO

Obyvatelia môžu odzdobené stromčeky kedykoľvek umiestňovať do drevených

ohrádok vo svojej mestskej časti, zvoz stromčekov bude prebiehať od 4. do 31. januára. Na stránke www.olo.sk/stromceky bude od decembra k dispozícii interaktívna mapa ohrádok, kde si môžete vyhľadať svoje najbližšie miesto. Vo výnimočných prípadoch bude možné odkladať stromčeky aj mimo drevených ohrádok. Obyvatelia bytových domov ich môžu ukladať na svoje stanovište zberných nádob, obyvatelia rodinných domov na bývalé zberné hniezda k zvonom na sklo. Rovnako je možné využiť kompostovací zásobník alebo hneď zbernú nádobu na záhradný bioodpad, na ktorú má nárok každá domácnosť v rodinnom dome (odporúčame minimalizovať objem stromčeka podrvením alebo nasekaním a tak ho využiť na kompostovanie, prípadne počkať na odvoz bioodpadu), alebo stromček odviezť na Zberný dvor OLO. **(luc)**

Harmonogram zberu vianočných stromčekov od 4. 1. do 31. 1. 2024

- **Pondelky** – Staré Mesto
- **Utorky** – Ružinov, Podunajské Biskupice, Vrakuňa
- **Stredy** – Nové Mesto, Rača, Vajnory
- **Štvrtky** – Dúbravka, Karlova Ves, Lamač, Devín, Devínska N. Ves, Záhorská Bystrica
- **Piatky** – Petržalka, Jarovce, Rusovce, Čunovo

KOLO sa po požiari opäť otvára

Po požiari, ktorý vypukol v máji, bude KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia opäť otvorené od 11. novembra na pôvodnej adrese Pestovateľská 13 šesť dní v týždni. Návštevníčky a návštevníkov čaká obnovený priestor plný nevyužívaných, no stále pekných a funkčných vecí, komunitná osvetová miestnosť či obľúbená okrúhla knižnica. Chystajú sa aj rôzne upcyklačné workshopy, edukatívne prednášky či výstavy umenia z odpadu. Novinkami sú oddychová zóna, galéria s obrazmi z druhej ruky a stabilný SWAP rastlín. Pribudne oddy-

chová zóna so sedacími vakmi z recyklovaných bannerov OLO či dielňa na opravu poškodených vecí. Od začiatku budúceho roku sa spojzdni aj dlho očakávané oddelenie vybraných elektrospotrebičov. Navyše KOLO bude najnovšie evidovať predmety elektro-nicky pri vstupe a výstupe do predajne, čo môže urýchliť obsluhu pri pokladni. Zmena nastala aj v systéme príspevkov za jednotlivé predmety. Zatiaľ, čo pôvodne fungovalo KOLO na rozpätí odporúčaných príspevkov, po novom bude každý predmet označený QR kódom s pevnou výškou príspevku. **(luc)**

Mesto v zime zvyšuje pozornosť voči ľuďom bez domova, pomôcť môže každý

So sčítaním ľudí bez domova pomáhali aj dobrovoľníci.
Foto: Marek Velček

Zima je pre ľudí bez domova najťažším obdobím, kedy je najviac ohrozené ich zdravie a život. Mesto sa preto pripravuje na zimu niekoľko mesiacov vopred, aby v najchladnejšom období mohlo ľuďom na ulici poskytnúť čo najefektívnejšiu pomoc.

Sociálni pracovníci z mestského terénneho tímu zintenzívňujú v zimných mesiacoch prácu v uliciach a ponúkajú kontaktovaným ľuďom bez domova teplý nápoj, potraviny, teplé oblečenie, deky, spacie vaky či izotermické fólie. Mesto spolupracuje aj s terénnymi tímami mimovládnych organizácií najmä v prípade výjazdov do vzdialenejších lokalít. Zároveň organizácie pracujúce s ľuďmi bez domova rozširujú

kapacitu a hodiny služieb, distribuujú zimný materiál v rámci tzv. zimného režimu.

POMOC SA POSKYTUJE AJ V NOCI

Stávajú sa aj situácie, keď ľudia bez domova podcenia nočné teploty a o polnoci zistia, že to do rána nezvládnu. Napriek tomu ostávajú vonku, lebo nemajú alebo nevedia kam ísť. „Preto kolegyné a kolegovia z mestskej polície počas nočných služieb citlivo kontaktujú ľudí, ktorých vidia prespávať v zime vonku. Na základe informácií od nás vedia, čo majú sledovať po zdravotnej aj sociálnej stránke a ako sa zachovať v rôznych situáciách. Ľuďom v ohrození ponúkajú prevoz do nocľahárne zazmluvnenou službou, teplé oblečenie alebo spacák či deku. Najdôležitejší je ľudský prístup,“ približuje Zuzana Kubíková Michalidesová, vedúca oddelenia dostupného bývania a pomoci ľuďom bez domova. V prípade potreby človeku bez domova ponúknu prevoz do nocľahárne. Za štyri roky bolo v takomto stave prevezených do tepla takmer 60 ľudí.

AJ VY VIETE POMÔCŤ ĽUĐOM BEZ DOMOVA

Ako? Buďte v zime vnímaví. Ak uvidíte niekoho na ulici ležať, opýtajte sa ho, či niečo nepotrebuje. Ak je v zlom zdravotnom stave, zostaňte pri ňom, poskytnite mu prvú pomoc a zavolajte zdravotnú službu na linke **155**, v inom prípade kontaktujte priamo linky pomoci terénnych tímov ako **OZ Vagus (0949 655 555)**, **Stopa alebo Depaul** a vo večerných hodinách a v noci sa obráťte na mestskú políciu na linke **159. (kat)**

V Bratislave sa sčítali ľudia bez domova

Poznať štruktúru a príčiny bezdomovectva je pre hlavné mesto veľmi dôležité kvôli prijímaniu opatrení, ktoré ľuďom bez domova umožnia návrat do bežného života. Od polovice septembra do konca októbra preto Bratislava zrealizovala sčítanie ľudí bez domova v úzkej spolupráci s Inštitútom pre výskum práce a rodiny, mimovládnyimi organizáciami a niektorými mestskými časťami. Sčítanie sa v hlavnom meste konalo už druhýkrát s cieľom získať aktuálne dáta o počte ľudí v bytovej núdzi, ako aj ich životných podmienkach a potrebách. Konalo sa v zariadeniach sociálnych služieb, v nocľahárňach, v nízkoprahových denných

centrách, v pobytových zariadeniach, ale aj priamo v teréne. Kľúčová časť sčítania prebiehala 16. októbra v tzv. sčítací večer, keď takmer 100 dobrovoľníkov a dobrovoľníčok z mimovládnych organizácií, štátnej správy, samosprávy a vysokých škôl rátať ľudí bez domova napríklad v útulkoch, nocľahárňach a na rôznych trasách vonku naprieč Bratislavou. Ich hlavnou úlohou bolo na vopred určených trasách v meste oslovovať ľudí bez domova a vyplňať s nimi krátke dotazníky. Získané dáta začína mesto postupne spracovávať. „O výsledkoch aj o tom, čo z nich vyplýva, budeme informovať začiatkom roka 2024,“ dodáva Zuzana Kubíková Michalidesová. **(kat)**

Na Obchodnej ulici vznikne nový priestor pre mladých ľudí

Mestu záleží na mladých ľuďoch a zaujíma ho ich názor a potreby. Prostredníctvom mestského terénneho tímu sa realizovalo mapovanie potrieb mladých ľudí, z ktorého vzišla potreba mať bezpečný priestor v centre, svoje miesto, kam by mohli prísť. Aj preto sa mesto rozhodlo vytvoriť priestor s názvom IZBA, ktorý prinesie mladým ľuďom alternatívne a bezpečné spôsoby trávenia voľného času. Otvorí sa už 22. novembra.

Zámerom poradenského a voľnočasového klubu umiestneného na Obchodnej ulici je vytvoriť pokojné miesto, v ktorom sa budú cítiť mladí ľudia uvoľnene a bezpečne. „Dlhodobu pozorujeme, že pre mladých ľudí nie je na Obchodnej ulici miesto, kde by vedeli bezpečným alebo normálnym spôsobom tráviť svoj voľný čas, keďže väčšinou sú tam prevádzky s charakterom barov či nočných klubov. Toto bude priestor, v ktorom vedú tráviť čas aj inak,“ uvádza Adam Domanický z oddelenia prevencie a znižovania rizík pre ohrozené skupiny.

PORADENSTVO AJ ZÁBAVA

IZBA – safe place pre mladých ľudí je bezpečný priestor, v ktorom im bude poskytovaná anonymná a dostupná odborná pomoc so zameraním predovšetkým na individuálne a skupinové poradenstvo na rôzne témy. Tento nový klub bude zároveň prostredím, kde môžu nájsť mladí ľudia alternatívne spôsoby trávenia voľného času. V ponuke sú spoločenské hry, X-BOX,

Priestor IZBA. Foto: Ivan Galdík

zelená stena, príjemné posedenie pri káve alebo čaji a tiež zaujímavý program. Priestor je nízkoprahový a neformálny. Všetky služby budú zdarma.

Cieľovou skupinou sú mladí ľudia vo veku 13 až 30 rokov, ktorým bude k dispozícii mestský terénny tím, ktorý doteraz poskytoval svoje služby v teréne – priamo v uliciach mesta a najmä v nákupných strediskách blízko centra. Klub bude možné navštíviť nezáväzne kedykoľvek počas otváracích hodín od stredy do štvrtka od 14:00 h – 18:00 h, pričom mestský terénny tím bude v teréne naďalej pôsobiť v piatky od 14:00 h do 18:00 h. **(kat)**

Chcete zmysluplnú prácu? Pracujte v mestskej polícii

Mestskí policajti stále chýbajú v Bratislave, aj preto mestská polícia hľadá aktuálne 20 nových kolegyň a kolegov. Žiadosti je možné zasielať do 16. novembra.

Podľa prieskumu Mestskej polície Bratislava považujú policajtky a policajti za najväčšiu prednosť svojej práce zdravý balans medzi pracovným životom, rodinou a záľubami. „Na tejto práci mám najradšej, že každý deň je iný, najviac ma baví doprava. Samozrejme, chvíľu

trvá, kým sa do toho človek dostane, ale s dobrým veliteľom a kolegami to ide. Vďaka plánovaniu služieb môžem mať voľno, keď to potrebujem. Teda nechodím do práce, pretože musím, ale pretože chcem,“ hovorí Michal Žákovič pôsobiaci v Novom Meste, ktorý pracuje v mestskej polícii takmer dva roky. Podmienkou pre vstup do mestskej polície je úspešné zvládnutie kurzu odbornej spôsobilosti, ktorý trvá tri mesiace. Viac informácií nájdete na webovej stránke: www.budpolicajt.sk. **(kat)**

Zažite festival na počesť mladého vína

Centrum hlavného mesta v novembri opäť ožije hudbou, dobrým jedlom a najmä ponukou mladých vín z tohtoročnej úrody bratislavských vinárov. Festival mladého vína, ktorý sa koná 10. a 11. novembra, sa tento rok rozšíri aj na ďalšie miesta v blízkosti Primaciálneho námestia.

„Kým v susednom Česku a Rakúsku sa prvé vína tohtoročnej úrody otvárajú na svätého Martina, na Slovensku sa môžu uvádzať na trh od prvého novembrového pondelka. Mladé vína sa vyznačujú sviežosťou a ľahkosťou a odporúča sa rýchlo ich vypiť, ideálne do fašiangov. Festival, na ktorom budú zastúpené mladé vína vinárov z troch bratislavských vinárskych spolkov, nadväzuje na dlhoročnú tradíciu vinárstva v hlavnom meste,“ potvrdzuje Katarína Hulíková, riaditeľka Bratislavského kultúrneho a informačného strediska, ktoré toto dvojdnové podujatie v spolupráci s mestskými organizáciami organizuje už tretí rok. Podľa tradície víno z úrody daného roka požehnáva cirkevný hodnostár – bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský.

FESTIVAL ZAPOJÍ AJ GALÉRIU A MÚZEUM

V minulom roku sa festival konal na nádvoriach Primaciálneho paláca, tentoraz sa rozšíri na aj na Primaciálne námestie a nádvoria v jeho blízkosti. Vinárov z Devínskeho, Vajnorského a Račianskeho vinárskeho spolku nájdete na Nádvorí sv. Juraja, gastrozónu s jesennými špecialitami, ale aj vegánskou ponukou na Nádvorí Jána Nepomuckého. Do podujatia sa zapája programom aj Galéria mesta Bratislavy či Múzeum mesta Bratislavy, ktoré bude mať v expozícii vinohradníctva počas oboch festivalových dní predĺžené otváracie hodiny do 20:00. Lokálne víno nájdete oba dni aj na nádvorí Apponyiho paláca, kde v piatok

večer od 18:00 do 22:00 zahrá DJ Brunovský a v sobotu v rovnakom čase DJ Kinet. V sobotu bude sprístupnený aj Národný salón vín SR.

VINÁRSKE RANDE S MESTOM AJ PRE NEVIDIACICH A NEPOČUJÚCICH

V celoročnom cykle tematických vychádzok BKIS Rande s mestom pribudnú počas Festivalu mladého vína tri špeciálne prehliadky na tému vinárskych tradícií. V sobotu o 14:00 sprievodca Ivan Chylák prevedie nevidiacich a slabozrakých po stopách Márie Terézie a vinárskej Bratislavy, o 14:30 sprievodkyňa Iveta Šimove predstaví vínnu stopu Bratislavy nepočujúcim spolu s tlmočníkom do slovenského posunkového jazyka. Rovnomenná prehliadka pre počujúce účastníčky a účastníkov začne o 16:00. Vychádzky sú bezplatné, stačí sa prihlásiť na webe www.bkis.sk/randesmestom. **(luc)**

Výber z programu Festivalu mladého vína 2023

► PIATOK 10. NOVEMBRA

- 16:00** Otvorenie vínnych trhov na Nádvorí sv. Juraja a Nádvorí sv. Jána Nepomuckého
- 17:00** Požehnanie mladého vína v Kaplnke sv. Ladislava
- 17:00 – 22:00** Koncerty (Katka Koščová, Puding Pani Elvisovej, Old Shatterband) na Primaciálnom námestí

► SOBOTA 11. NOVEMBRA

- 15:00** Otvorenie vínnych trhov na Nádvorí sv. Juraja a Nádvorí sv. Jána Nepomuckého
- 16:00 – 22:00** Koncerty (DIS IS MARKĚTA, Ľudová hudba Andreja Záhorca, Milo Král Band, King Shaolin) na Primaciálnom námestí
- 17:00** Bratislavský kvíz na tému vinárstva na Primaciálnom námestí

November v Bratislave patrí fotografii, prinesie aj tvorbu Bryana Adamsa

Hlavné mesto v novembri hostí hneď dva fotografické festivaly. Podujatie Mesiac fotografie prináša tému 30. výročia rozdelenia Česko-Slovenska a festival OFF Bratislava sa zameria na víziu tretieho milénia.

November už neodmysliteľne patrí podujatiu Mesiac fotografie. 33. ročník najväčšieho festivalu fotografie a vizuálneho umenia na Slovensku tento rok upriamuje pozornosť na vývoj fotografického média po 1. januári 1993 a tiež na to, čo sa dialo v Česko-Slovensku pred jeho rozdelením. Podujatie, ktoré sa bude konať v meste na viacerých miestach do 30. novembra, prináša výstavu z archívov Štátnej bezpečnosti, ale aj dokumentácie z bytových výstav v 70. rokoch 20. storočia.

Blok venovaný súčasnej slovenskej fotografii predstavuje expozície Petra Župníka, Jany Šturdíkovej či Mira Nôtu. V časti venovanej arabskej fotografii si budete môcť pozrieť skupinové výstavy pod názvom Na východ od raja, ako aj individuálne výstavy iránskych umelcov, ktoré divákovi dovoľia nahliadnuť do ich kultúry. V priestoroch Pistoriho paláca si môžete pozrieť skupinovú výstavu súčasnej berlínskej fotografickej scény. Jedna z výstav podujatia patrí aj Francúzovi Gilbertovi Garcinovi a jeho surrealistickým dielam, ktoré skúmajú univerzálne témy ako láska, čas, sláva, samota a sloboda.

KANADSKÝ ROCKER ZA OBJEKTÍVOM

„Hlavnou hviezdou festivalu bude veľkolepá výstava známeho rockera, speváka a v neposlednom rade rešpektovaného fotografa Bryana Adamsa s fotografiami z dvoch sérií. Prvá s názvom *Odhalení zahŕňa* portréty známych osobností vrátane Kate Moss, Amy Winehouse či Micka Jaggera, druhá séria *Zranení* zachytáva britských vojakov slúžiacich na misiách v Afganistane či Iraku,“ približuje Michaela Bosáková, kurátorka festivalu Mesiac fotografie. Jeho výstava v Dome umenia predstaví zhruba 100 fotografií. V rámci sprievodného programu sa bude diskutovať o aktuálnej téme – umelej inteligencii, takisto sa budú premietiť filmy *Ďalekého východu* a usku- točnia sa aj workshopy s fotografmi.

Portrét Kate Moss od Bryana Adamsa.
Zdroj: Mesiac fotografie

OFF BRATISLAVA PRVÝKRÁT V BRATISLAVSKEJ KUNSTHALLE

Fotografický festival OFF Bratislava, ktorý sa bude konať od 3. až 17. novembra 2023, sa zameriava na mapovanie sviežich talentov medzinárodnej fotografickej scény a predstavuje ich stredoeurópskemu publiku. Tento rok je novinkou, že po šiestich rokoch sa presunie do nového priestoru Kunsthalle Bratislava. 14. ročník podujatia s podnázvom *Dom prijateľných, pravdepodobných, potenciálnych a preferovaných budúcností* sa bude zaoberať víziami tretieho milénia prostredníctvom umenia, ktoré malo vždy silu predpovedať budúcnosť. Súčasťou festivalu budú aj tento rok sekcia OFF Academy, ktorá prezentuje výstavy univerzít a iných vzdelávacích inštitúcií, sekcia OFF Libris venovaná samostatne vydaným fotoknihám a sekcia OFF Satellite, ktorej výstavy organizujú externé galérie.

„V kurátorskej sekcii festivalu by som rád upozornil na projekt Floriana Voggenedera *Dvanásť minút štyridsať sekúnd* o tom, za aký čas sa pozemské správy dostanú na Mars, ďalej na projekt Avy Holtzman s názvom *Postnebo* o nebeskom kyberpriestore umelej inteligencie, ako aj na umeleckú 3D ceremóniu Matayi Waldenberg s názvom *Enter: Elf Cyborg Trance*. V sekcii OFF Satellite za zmienku určite stojí výstava *Dity Pepe* v galérii FOG,“ približuje riaditeľ OFF festivalu Dušan Kochol.

V spolupráci s festivalmi Mesiac fotografie a OFF Bratislava

Čoraz väčšiu rolu v zimnej údržbe hrá mestská organizácia Komunálny podnik Bratislava. Foto: Marek Velček

Zimná údržba v meste je dôležitá, aj keď je snehu menej

Pripravila: Katarína Korytárová

Bratislava zimu nepodceňuje, hoci bohaté snehové zrážky sú v posledných rokoch skôr výnimočné. Na údržbu počas chladných mesiacov sa mesto pripravuje celý rok v snahe zmierniť dopady nepriaznivého počasia na zjazdnosť a schodnosť ciest, chodníkov a cyklotrás.

Zimná údržba komunikácií je dôležitá aj z hľadiska predchádzania škôd na zdraví a majetku. „Aj keď je snehu oproti minulým rokom pomenej, posledné zimy sú charakteristické teplotami okolo nula stupňov a sú vlhké. V dôsledku vlhkosti chodníky najmä v skorých ranných hodinách pred východom slnka zamrzávajú a za posledné roky tak evidujeme zvýšený výskyt poľadovice, a to nielen lokálne, ale aj celomestsky,“ približuje Michal Beňák z oddelenia dispečerskej a pohotovostnej služby. Mesto práve kvôli častému mrznutiu v ranných hodinách, hlavne na kopcoch a mostoch, pravidelne počas celej zimy zasahuje preventívnymi posypmi, aby sa predišlo vzniku poľadovice.

Napriek tomu, že v uplynulej zime Bratislava zaznamenala len zopár výraznejších snežení, predpovedí s rannou poľadovicou od SHMÚ bolo rádovo v desiatkach. Na rozdiel od odhrňovania snehu z chodníkov, kde mesto udržiava koridor zhruba jeden meter, poľadovica je komplikovaná v tom, že je pri nej potrebné posypom zasiahnuť celú plochu chodníkov, námestí a peších zón, aby sa predišlo úrazom.

RÝCHLE ZÁSAHY

Počas výdatného sneženia nie je reálne očakávať suché cesty. Zimnou údržbou sa mesto snaží udržiavať zjazdných čo naviac ciest pre plynulú automobilovú a hromadnú dopravu. Po ukončení sneženia je prioritou mesta odstrániť sneh čo najrýchlejšie. Mesto aktualizuje plány zásahov zimnej údržby dvakrát denne na základe pravidelného monitoringu predpovede počasia dát od SHMÚ, meteostaníc a tiež zo satelitných snímok. V prípade očakávanej poľadovice mesto vykonáva preventívne posypy od skorých ranných hodín, no sypače je vidieť na cestách aj v nočných hodinách, aby vozidlá neuviazli v rannej dopravnej špičke a komunikácie boli preventívne ošetrené pred rannou námrazou. V prípade očakávaného celomestského sneženia sú sypače naložené materiálom pripravené na zásah ešte pred vydaním pokynu, čo skracuje reakčný čas výjazdu zo základne. Zabezpečuje sa tiež včasné premiestnenie sypačov na depá v blízkosti kopcov, odkiaľ vedľa po vydanom pokyne na zásah okamžite zasiahnuť. Takto rýchlejšie vykonaná údržba prináša aj ušetrenie financií.

„Mesto z hľadiska členitosti terénu vníma pri zimnej údržbe ako komplikované najmä tieto tri typy prípadov lokalít. Kopce, ktoré sú problematické kvôli podšmykávaniu kolies vozidiel, ďalej roviny, na ktorých sa pri silnejšom vetre tvoria snehové jazyky, a v prípade bezvetria v kombinácii s vlhkosťou a nízkou teplotou aj poľadovica, a napokon mosty, ktoré sú špecifické v tom, že ich konštrukcia je vystavená poveternostným podmienkam a vlhkosť

z vodného toku vyzrážaná na vychladenom asfaltovom povrchu namrzá v rámci mesta vždy ako prvá. To je aj dôvod, prečo sú mosty udržiavané posypom počas zimy najčastejšie," vysvetľuje Beňák.

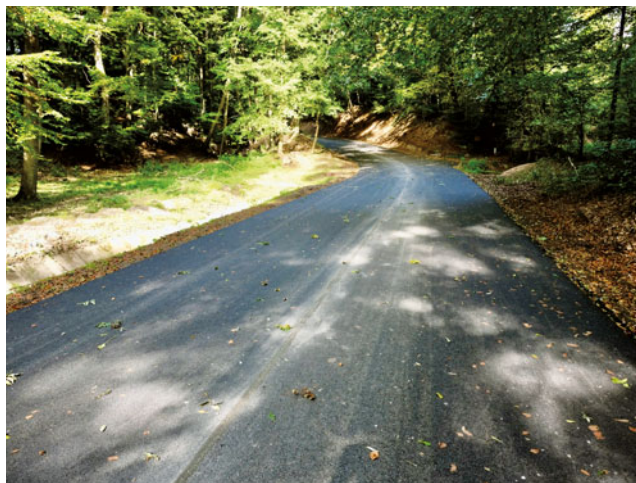
KOMUNÁLNY PODNIK PRVÝKRÁT V STAROM MESTE

V uplynulých rokoch zaviedla Bratislava niekoľko vylepšení v podobe väčšieho množstva techniky a personálu, fungujúceho mestského dispečingu, efektívneho rozdelenia rajónov, nepretržitého odhrňania kritických úsekov, kvalitnejších dát z nových senzorov pre mestský dispečing či používania materiálov, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu, napr. inertný Zeolit (na chodníkoch v priamom kontakte so zeleňou).

Čoraz väčšiu rolu v zimnej údržbe hrá mestská organizácia Komunálny podnik Bratislava, ktorá vznikla za účelom zefektívnenia a skvalitnenia mestskej údržby. Tá postupne od externého dodávateľa preberá starostlivosť o veľkú časť mesta. Kým počas prvých rokov udržiaval bratislavský Komunálny podnik najmä chodníky, cyklotrasy a menšie cesty, po novom už vďaka 35 novým veľkým sypačom bude plnohodnotne udržiavať aj cesty I. a II. triedy v prvom, druhom a treťom bratislavskom obvode. Údržbu ostatných mestských komunikácií má na starosti externý dodávateľ A. I. I. Technické služby, kým cesty III. a IV. triedy majú na starosti mestské časti.

DÔRAZ AJ NA ÚDRŽBU CYKLOTRÁS

Zimná údržba siete cyklotrás, ktoré mesto postupne rozširuje, je kľúčová, nakoľko bicykel ako forma prepravy je v Bratislave čoraz častejšie využívaný aj v zime. Údržba cyklotrás sa vykonáva paralelne s cestami a chodníkmi. Najvyťaženejšie cyklotrasy sú ošetrované ako prvé a následne sa pokračuje podľa rajónov. „V prípade pretrvávajúceho sneženia po dobu viac ako 12 hodín sú cyklotrasy

Ešte pred zimou prešla opravou cesta, ktorá spája Železnú studničku a Kačín. Foto: Marek Velček

ošetrované odhrňaním snehu a posypom dvakrát do 24 hodín. Na frekventovaných úsekoch v centre mesta a v okolí vodných tokov, napríklad na mostoch, sa na posyp používa ekologickejší variant posypového materiálu voči klasickej soli, nie tak agresívny Solmag," informuje Beňák. Zvyšovanie počtu cyklistov a cyklistiek jazdiacich v Bratislave aj v zimných mesiacoch potvrdzujú i samotné dáta zo sčítačov, ktoré sú rozmiestnené na viacerých lokalitách vrátane Starého mosta. „Kým v roku 2022 počas zimného obdobia (január, február a marec) cyklotrasu na Starom moste využilo 30 653 cyklistov, v roku 2023 to bolo počas rovnakého obdobia už 41 851 cyklistov," približuje Marek Ševčík z oddelenia pešej a cyklistickej dopravy.

„Skúsenosti zo zahraničia s rozvinutou cyklistickou infraštruktúrou hovoria jasnou rečou. Správna údržba cyklotrás prispieva k celoročnému záujmu o cyklistiku, či už do práce alebo rekreačne," uviedol Ševčík. Ako príklad udáva fínske mesto Oulu, ktoré aj napriek svojej extrémnej geografickej polohe, zhruba 200 km pod polárnym kruhom, disponuje rozvinutou cyklistickou infraštruktúrou, ktorá je využívaná počas celého roka.

BRATISLAVA

MOZART FESTIVAL

#BAMF
• 10 •
ROKOV

27. 10. – 24. 11. 2023

Festival sa koná pod záštitou primátora hlavného mesta SR Bratislava Matúša Valla

S PODPOROU

BRATISLAVA

Nadácia SPP

Hudobný fond
Music Fund Slovakia

BRATISLAVSKÝ KRAJ

SPOLU
ORGANI
ZÁTOR

BIS

MEDIÁLNI PARTNERI

rtv

RADIO
DEVIN

Hudobný
život

CITYLIFE.SK

in.ba

OPERA
SLOVAKA

HUDBA.SK

OPERA
SLOVAKA

VSTUPENKY

ticketportal

HEAVNÝ PARTNER

U.
fond na podporu
umenia

Festival z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

ORGANIZUJE
SPOLOČNOSŤ
THEODORA
LOTZA, o. z.

bratislavamozartfestival.sk

Mestský Climathon ukázal ako lepšie komunikovať témy udržateľnosti

Viac ako 150 účastníkov tvorilo nápady pre mesto.

Foto: Natália Jakubcová

Bratislava nie je v boji proti klimatickej kríze sama. Dokazuje to viac ako 150 účastníkov štvrtého ročníka najväčšieho mestského inovačného podujatia Climathon Bratislava, ktorí pracovali na technologických riešeniach výziev spojených s meniacou sa klímou. Ktorý z prihlásených 31 tímov presvedčil odbornú porotu najviac?

Bratislava je jednou zo 70 svetových metropol, ktoré sa každoročne zapájajú do tejto unikátnej globálnej iniciatívy v snahe budovať odolné a udržateľné mesto. Do podujatia, ktoré sa konalo koncom októbra, sa tento rok zapojili tímy zo Slovenska aj zahraničia. Tí počas celého víkendu pracovali s otvorenými dátami od mesta, BVS či IBL Software Engineering za pomoci viac ako 40 skúsených mentorov a expertov z oblasti ochrany klímy, analýzy dát či riadenia samosprávy.

NÁPADY, KTORÉ SA VYUŽIJÚ V PRAXI

Aj tento ročník vzniklo mnoho kvalitných riešení s potenciálom pre reálne využívanie. Najviac zaujal tím BRS, ktorý prišiel s nápadom, ako prispieť k efektívnejšej komunikácii mesta na témy udržateľnosti a klimatickej zmeny prostredníctvom existujúceho digitálneho nástroja Bratislavské konto (prostredníctvom ktorého už dnes viete zaplatiť napríklad daň z nehnuteľností a využiť ďalšie mestské služby). Víťazné riešenie vytvorilo nové moduly Bratislavského konta, ktoré pomôžu budovať vzťah s obyvateľkami a obyvateľmi aj v digitálnom prostredí. Mesto bude môcť na tejto platforme prezentovať svoje projekty týkajúce sa klimatických zmien, ale aj ďalších oblastí, takisto informovať občanov o dopadoch, ktoré budú na nich mať a pýtať sa na ich názor vo forme cielených dotazníkov. „Climathon nám pomohol v tom, že víťazný tím už vymyslel projekt, ktorý mesto plánovalo vytvoriť budúci rok. Keď ho úspešne otestujeme, budeme ho vedieť implementovať do praxe veľmi rýchlo,“ opisuje Petra Dzurovčinová, splnomocnenkyňa hlavného mesta pre inovácie.

Druhé miesto obsadilo riešenie tímu GreenGuardian, ktorý pripravil panel s úlohami a informáciami pre jednotlivé záchranné zložky a mestské služby kvôli lepšiemu a rýchlejšiemu reagovaniu na extrémne výkyvy počasia. Tretie miesto patrilo tímu Heatbusters, jeho riešenie je zamerané na cyklistov. Ich projekt skúma na základe dát intenzitu dopravy a dostupnosť cyklotrás, vyhodnocuje ich bezpečnosť a navrhuje alternatívne trasy. Aj tento nástroj na modelovanie dopravy by chcelo mesto ďalej využiť. **(kat)**

17

GO_A_FVCK_KVLT
MICHAEL KOCÁB
A KARPATSKÉ CHRABÁTY

11

KONCERT PRE VŠÍMAVÝCH 17. 11. 2023
17:00 PRIMACIÁLNE NÁMESTIE, VSTUP VOĽNÝ

Organizátori
BES
BRATISLAVA

Podporovatelia
Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Mediálni partneri
TV : RÁDIO_FM
aktuality.sk ORSOK CITYLIFE.SK

Ďalšie Cvičko aj obnova Pasienkov. Mesto obnovuje športoviská

Bratislava chce motivovať svoje obyvateľky a obyvateľov k pravidelnému pohybu. Usiluje sa preto budovať nielen nové športoviská dostupné pre všetkých, ale aj obnovovať tie existujúce. Rozširuje sa obľúbený projekt Cvičko, výraznou rekonštrukciou prechádza plaváreň Pasienky a dokončili sa práce na Zimnom štadióne Harmincova.

V lete minulého roka mesto sprístupnilo šesť nových verejných workoutových ihrísk tzv. Cvičiek, ktoré sa nachádzajú na rôznych častiach nábřežia Dunaja a sú dostupné pre všetkých. Aktuálne sa Cvičko prvýkrát dostalo aj mimo centra mesta. Nové športovisko patriace pod tento projekt už môžu využívať aj obyvateľky a obyvatelia mestskej časti Vrakuňa, ktorá ho zrealizovala vo Vrakunskom lesoparku. Kvôli zachovaniu prírodného charakteru lesoparku sa vizuálne líši od doterajších a dobre známych Cvičiek v centre mesta. Na Cvičku Vrakuňa nájdete cvičebné prvky na cviky s vlastnou váhou tela, ale aj posilňovacie stroje, ku ktorým pribudnú aj videotréningy od trénera Maroša Molnára.

Mesto zároveň začalo v októbri s opravou Cvička pod Mostom SNP, ktoré bolo poškodené vplyvom havárie vodovodného potrubia v marci tohto roka. Práce zahŕňajú spodnú stavbu, kladenie EPDM membrány, prekrytie šacht a opätovné osadenie strojov.

ZIMNÝ ŠTADIÓN V DÚBRAVKE OPÄŤ SLUŽÍ MLÁDEŽI

V lete sa skončila aj nevyhnutná rekonštrukcia Zimného štadióna Harmincova, ktorá trvala 8 mesiacov. Opravy si vyžiadala havarijný stav strojovne chladenia. Kvôli zlému technickému stavu sa musel štadión koncom roka 2022 úplne uzatvoriť. Ide o najväčšiu investíciu do športu v mestskej časti Dúbravka, ktorá bola realizovaná z rozpočtu mesta v spolupráci so Slovenským zväzom ľadového hokeja (z celkovej sumy takmer milión eur prispel sumou 200-tisíc eur). Štadión s novou strojovňou i ľadovou plochou tak môže opäť slúžiť najmä deťom a mládeži z mestskej časti, ale aj z celého mesta. „Načas dokončená a úspešná rekonštrukcia prinesie bezpečnejšiu prevádzku štadióna, lepší ľad a predovšetkým úsporu nákladov na energie, ktorých ceny sa za posledné roky

výrazne zvýšili,” vysvetľuje Ladislav Križan, riaditeľ Správy telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta SR Bratislavy (STaRZ).

MODERNEJŠIA PLAVÁREŇ PASIENKY

Modernizácie sa dočkala aj legendárna plaváreň na Pasienkoch v mestskej časti Nové Mesto, ktorá budúci rok oslávi 50 rokov. V prvej fáze obnovy sa opravila kanalizácia a vynovili sa sociálne zariadenia a šatne žien. Aktuálne prebieha druhá fáza, v ktorej sa rekonštruje kľúčová časť pre chod prevádzky – bazénová technológia. Plánovaná je aj obnova závesného stropu v bazénovej hale, obnova bazénového vybavenia aj rekonštrukcia obkladov a povrchov. „Pri rekonštrukcii veľmi intenzívne komunikujeme aj s Reném Kosmanom ml., synom už zosnulého hlavného architekta, ktorý stál za zrodom jediného 50 m krytého bazéna v našom meste. Spoločne nám ide o to, aby sa v realizačnej fáze obnovy čo najviac nadviazalo na dielo jeho otca zo 70. rokov,” hovorí Ladislav Križan.

Výmena 50-ročnej bazénovej technológie prinesie energetické úspory a zefektívnenie prevádzky. Zvýši sa kvalita vody v bazéne, vylepší sa vzhľad plavárne a vďaka kvalitnejšej izolácii, akustike a čistote sa zvýši celkový komfort návštevníkov. Návštevnosť plavárne bola v roku 2022 viac ako 54-tisíc ľudí, po rekonštrukcii sa ich očakáva viac ako 60-tisíc. **(kat)**

Cvičko Vrakuňa. Foto: Marek Velček

Mesto má prvú školskú ulicu. Ako to na nej funguje?

Prvá školská ulica v Bratislave vznikla v rámci projektu Mesto pre deti ešte pred letom v mestskej časti Ružinov. Ako vznikala, ako vyzerá dnes a čo na ňu po čase hovoria rodičia a deti navštevujúce Základnú školu Nevädzová?

Cieľ Mesta pre deti je jasný – zlepšiť bezpečnosť detí v uliciach nášho mesta. A práve v okolí mnohých škôl vznikajú mimoriadne komplikované, niekedy až chaotické a nebezpečné situácie. Každý rodič veľmi dobre pozná situáciu, keď v strese ranného zhonu sa v relatívne malom priestore pred školou pohybuje veľké množstvo detí, rodičov a vozidiel. Takéto miesta začíname robiť bezpečnejším spôsobom, ktorý je overený už v mnohých iných mestách vo svete. Spomínané školské ulice nájdeme napríklad aj v Prahe, ktoré sa každé ráno uzatvoria pre autá na 30, prípadne 60 minút.

Navrhovaným zmenám predchádzajú nielen terénne prieskumy, ale vždy aj participácia a zber podnetov od tých, ktorí situáciu v lokalite poznajú najlepšie, čiže od škôl, rodičov, žiakov a okolitých obyvateľov. V drvivej väčšine prípadov obsahuje navrhnutý projekt úpravu organizácie dopravy tak, aby deti, ktoré chodia do školy pešo, MHD alebo bicyklom, boli v okolí školy čo

najviac v bezpečí. Zároveň, aby aj pre tých rodičov, ktorí vozia deti do školy autom, bol prístup ku škole čo najkomfortnejší.

AKÉ SÚ AKTUÁLNE RIEŠENIA NA NEVÄDZOVEJ ULICI?

- So zámerom vytvoriť bezpečnejšie a príjemnejšie prostredie pred vstupom do areálu školy bol v júni do slepej Nevädzovej ulice zavedený zákaz vjazdu v čase od 7:30 h do 8:00 h. V danom čase je možné priviezt deti do školy po križovatku so Sedmokráskovou.
- Pred školou boli vyznačené miesta na rýchle vyloženie detí pre tých, ktorí potrebujú aj naďalej svoje deti vozit autom zo vzdialenejších častí mesta. Od týchto miest vedie bezpečný priechod pre chodcov smerujúci k pešiemu chodníku, ktorý pokračuje až k vstupu do školy. Na križovatke je aktuálne kruhový objazd, aby sa vodiči mohli bezpečne otočiť a plynulo pokračovať v jazde.
- Pred hlavným vstupom do školy, kde sa každé ráno pohybuje množstvo detí a tiež na chodníku, ktorý lemuje Nevädzovú ulicu od križovatky so Sedmokráskovou, pribudla aj maľba na chodníku. Farebná plocha pred vstupom do areálu vymedzuje priestor, kam autá nesmú. Deti sa tak môžu bez starostí pohybovať a hrať pred školou.

AKÉ SÚ OHLASY?

Aj realizácii školskej ulice na Nevädzovej predchádzali mapovania dopravnej situácie a stretnutia s rodičmi, školákmi a zamestnancami a zamestnankyňami školy. Skúsenosti uplynulých mesiacov ukázali, čo potvrdzujú aj skúsenosti riaditeľky tamojšej základnej školy, že mnohí vnímajú terajšiu situáciu v okolí školy ako bezpečnejšiu. „Ráno z dôvodu časovej úspory som zvykla dieťa priviezt autom pred bránu školy, teraz dieťa odprevádzam len pešo, nakoľko bývame vedľa školy a ja sa potom vrátim pre auto, ktorým chodím do práce,“ znie jedna z mnohých pozitívnych reakcií od rodičov. Množstvo spätnej väzby, či už pozitívnej alebo negatívnej, najmä od rodičov detí slúži ako priestor pre zlepšenia do budúcnosti.

V spolupráci s Metropolitným inštitútom Bratislavy

www.citysounds.sk

V roku 2023 sa PAAS rozšíri o 6 zón

V aktuálnom roku spustilo mesto spolu 5 zón regulovaného parkovania v rôznych mestských častiach, do konca roka by mala byť dokončená ešte jedna.

Spusteniu novej zóny regulovaného parkovania PAAS predchádza proces, ktorý začína mnoho mesiacov pred termínom zavedenia regulácie. Na začiatku je spracovanie dopravného prieskumu v danej lokalite – meranie prebieha dva pracovné dni po sebe štyrikrát denne – ráno, napoľudnie, popoludní a v noci, aby boli dáta čo najpresnejšie. Dopravné prieskumy slúžia ako podklad pre návrh veľkosti a hraníc plánovanej zóny a aj času regulácie. Nasleduje vypracovanie návrhu projektu organizácie dopravy, v ktorom dopravní inžinieri hľadajú spôsob, ako v plánovanej zóne čo najlepšie vyznačiť parkovacie miesta a zachovať ich čo najviac napríklad aj zjednosmernením ulíc, a tiež ďalšie dopravné značenie vrátane priechodov pre chodcov a ďalších prvkov na zlepšenie podmienok nielen pre parkujúcich, ale aj chodcov a cyklistov. Návrh projektu je predstavený obyvateľom budúcej zóny, ktorí majú možnosť návrh značenia pripomienkovať. Po vyhodnotení pripomienok je projekt predložený na vyjadrenie Krajskému dopravnému inšpektorátu a je možné pristúpiť k samotnej realizácii dopravného značenia. Na pozadí prebiehajú paralelne ďalšie procesy, ako napríklad obstaranie parkomatov pre novú zónu, príprava IT systémov na registrácie a platby, príprava kontroly a mnohé ďalšie.

PAAS ZÓNY SPÚŠŤANÉ V ROKU 2023:

► Zóna SMO Centrum – Panenská v Starom Meste od 31. 7. 2023.

Čas regulácie: 8:00 h – 24:00 h cez pracovné dni aj víkendy a sviatky. Sadzba: 2 eur/h pracovné dni, 1 eur/h víkendy a sviatky

► Zóna NM4 Biely kríž v Novom Meste od 22. 8. 2023

Čas regulácie: 12:00 – 24:00 cez pracovné dni. Sadzba: 0,50 eur/h

► Zóna RU2 Klingerova kolónia v Ružinove od 22. 8. 2023

Čas regulácie: 8:00 – 24:00 cez pracovné dni. Sadzba: 1,50 eur/h

► Zóna PE1 na Dvoroch V, VI a v okolí Šustekovej v Petržalke od 25. 9. 2023

Čas regulácie: 12:00 – 24:00 cez pracovné dni (rovnaký čas bol zavedený aj v susednej časti na Dvoroch IV, kde bol PAAS spustený už v roku 2022). Sadzba: 1 eur/h

► Zóna RU3 Štrkovec v Ružinove od 25. 10. 2023

Čas regulácie: 12:00 – 24:00 cez pracovné dni. Sadzba: 1,50 eur/h

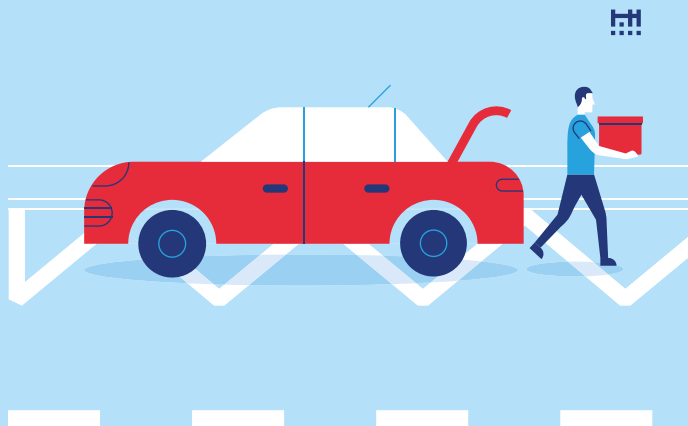
► Zóna NM1 Pokrok v Novom Meste

V októbri a novembri prebieha realizácia dopravného značenia. Čas regulácie: 8:00 – 24:00 cez pracovné dni. Sadzba: 1,50 eur/h

Okrem pridania nových zón prešiel PAAS v roku 2023 aj viacerými systémovými zmenami a vylepšeniami na základe skúseností z regulácie prvých zón, ako aj spätnej väzby od obyvateľiek a obyvateľov. Takto sa napríklad zrušilo obmedzenie jednej rezidentskej karty na jednu osobu (všetky 3 rezidentské karty na byt môžu byť po novom vydané aj na jednu osobu), navýšil sa počet návštevných hodín pre prijímateľov sociálnej a zdravotnej starostlivosti na 750 hodín/rok a tiež pre ľudí, ktorí nevlastnia auto (zo 150 na 200 hodín ročne), zmenil sa aj maximálny limit dĺžky vozidla pre vydanie rezidentskej karty z pôvodných 5,3 metra na 5,4 metra. Od začiatku budúceho roka je v pláne zaviesť platby za parkovanie cez SMS, od roku 2024 tak pribudne aj táto možnosť úhrady parkovného. **(voj)**

Cikcak čiary označujú úsek, na ktorom je povolené na krátku dobu zastaviť, ale zakázané parkovať – teda stáť.

Môžete tu napríklad vyložiť náklad či vyzdvihnúť pasažierov.

Rekonštrukcia časti Vajnorskej radiály prinesie rýchlejšie a pohodlnejšie cestovanie

Kvalitná mestská hromadná doprava ako udržateľná forma dopravy je tou cestou, ako zvládnuť dopravu v hlavnom meste. Aktuálne mesto v spolupráci s Dopravným podnikom Bratislava rekonštruje časť Vajnorskej radiály. Opravy budú prebiehať v dvoch etapách.

DPB sa prípravou nevyhnutnej opravy radiály zaoberal v posledných rokoch z dôvodu jej dlhodobu neuspokojivého technického stavu. „Vajnorská radiála trpí výrazným investičným dlhom. Už tridsať rokov sa do nej výraznejšie neinvestovalo, preto som rád, že sa nám podarilo získať externé financovanie v podobe eurofondov na projekt zameraný na opravu jej značnej časti,” uviedol Martin Rybanský, predseda predstavenstva Dopravného podniku Bratislava.

NOVÁ TRAŤ

Na štvorkilometrovom úseku sa vymení 8 kilometrov koľají, opravi sa 6 zastávok zahŕňajúcich až 14 nástupíšť, pribudnú nové moderné prístrešky a opravou prejde aj trakčné vedenie. Prvá etapa modernizácie bola spustená začiatkom októbra a hotová by mala byť v priebehu decembra, kedy sa tiež obnoví premávka električkovej linky 4, a to v úseku Kuchajda – Depo Jurajov dvor v oboch smeroch, ako aj v úseku od depa po konečnú Zlaté piesky striedavo po jednej koľaji.

Práce sa začali rozobrať existujúcej trati, odstránením koľajového zvršku a rozobrať zastávok. „Na úseku postupne miznú staré koľajnice aj betónové panely, na ktorých bola pôvodná trať položená. V priestore električkového koridoru sa buduje nový otvorený koľajový zvršok a realizuje sa aj obloženie koľajníc, čím sa zníži hlučnosť,” vysvetľuje Martin Rybanský. Po oprave trate budú prípadné vibrácie a hluk spĺňať hodnoty stanovené platnou technickou normou. Doterajší stav trate tieto hodnoty už neumožňoval dosahovať. Väčšina opravovaného úseku vedie industriálnou zónou, kde nevzniká potreba realizácie mimoriadnych riešení na odhlučnenie trate, ako by tomu bolo v prípade sídlisk a husto obývaných zón.

Modernizácia časti Vajnorskej radiály. Foto: Marek Velčák

VEĽKÝ PRÍSTREŠOK SO ZELENOU STRECHOU

Naplánovaná je aj obnova zastávok, ktoré budú spĺňať všetky štandardy modernej MHD. Zvýšia sa ostrovčeky na zastávkach, povrch sa pokryje Bratislavskou dlažbou a na každé nástupisko sa osadia nové prístrešky, označník a elektronická informačná tabuľa. Zvýšenie nástupísk ocenia pasažieri so zníženou pohyblivosťou alebo matky s kočíkmi, keďže po novom budú v jednej rovine s nástupnou hranou nízkopodlažných električiek. Na konečnej zastávke Zlaté piesky sa vybuduje veľký prístrešok so zelenou strechou. Toto riešenie bolo zvolené pre veľkosť strechy prístreška, ktorá môže poslúžiť lokálnej mikroklimu. Rekonštruovať sa budú aj stožiare trakčného vedenia a posilnia sa napájacie káble tak, aby vyhovovali moderným vozidlám.

Ukončenie všetkých prác je naplánované na jún 2024. „Takto opravená trať a zmodernizované zastávky majú predpoklad vydržať v prevádzke približne 20 rokov,” informuje Rybanský. Projekt prinesie cestujúcim MHD bezpečnejšie, komfortnejšie a zároveň rýchlejšie cestovanie, keďže vozidlá už nebudú musieť na úseku spomaľovať.

(kat)

Ľudia magistrátu: Monika Komorníková

Pripravila: Lucia Čížová

Čo všetko patrí do agendy Oddelenia ľudských zdrojov magistrátu hlavného mesta?

Ide o pomerne širokú agendu, počnúc procesom náboru, výberu a nástupu nových zamestnancov, pokračujúc zabezpečením ich ďalšieho rozvoja, riadením procesov súvisiacich s hodnotením ich výkonu a odmeňovaním a v neposlednom rade ich sprevádzaním cez organizačné zmeny. Okrem toho pod naše oddelenie spadá vedenie dialógu s odborovými organizáciami mesta, ktorých ciele sú do veľkej miery zhodné s našimi, tým myslím zabezpečovanie dobrých pracovných podmienok a prostredia pre zamestnancov mesta.

Prečo chcú podľa Vás ľudia pracovať pre mesto?

Na rozdiel od mnohých iných zamestnávateľov sú výsledky práce našich zamestnancov a ich dopad na životy občanov viditeľné pomerne rýchlo. Za veľmi dôležitý element teda pokladám hrdosť na výsledky práce pre mesto. Ďalšou dôležitou vecou je, že mesto má veľmi jasnú víziu, kam sa chce posunúť, a to je zdrojom motivácie pre množstvo kolegov. Často sa s tým stretávame už počas výberových konaní. Uvedomujeme si však, že to nestačí. Snažíme sa preto neustále zlepšovať aj pracovné prostredie a podmienky pre zamestnancov. Poskytujeme zaujímavé pracovné benefity, ako napríklad príspevok na MHD, do 3. piliera DDS, dni voľna a regeneráciu navyše, psychologické poradenstvo, bezplatné vstupy do kultúrnych inštitúcií a mnohé iné. Relevantnú spätnú väzbu dostávame aj prostredníctvom ankety Najzamestnávateľ roka, kde nielen naši zamestnanci majú možnosť nominaovať nás (a aktuálne v ankete Najzamestnávateľ 2023 za nás aj hlasovať) v kategórii týkajúcej sa štátnej a verejnej správy.

Ako sa vyvíjajú pracovné pozície, ktoré sú obsadzované za posledné roky?

Mesto ako také sa za posledné roky výrazne zmenilo, doplnilo záber služieb, ktoré svojim obyvateľom dnes poskytuje. Stále je pre nás veľmi dôležitá starostlivosť o cesty, čistotu, osvetlenie a bezpečnosť

Monika Komorníková,
vedúca oddelenia ľudských zdrojov,
spolu so svojimi 12 kolegyňami
zabezpečuje všetky fázy životného cyklu
zamestnancov magistrátu

v meste. Začali sme to robiť vo vlastnej réžii. Zameriavame sa však aj na modernizáciu, digitalizáciu a profesionalizáciu služieb občanom, ako aj na oblasť starostlivosti o tých najzraniteľnejších. Preto máme a aj hľadáme kolegov aj pre oblasti, ako sú IT či procesné a projektové riadenie. Prichádzajú k nám odborníci z rôznych oblastí a spojením síl dosahujeme stále lepšie výsledky.

Na magistrát ste prišli zo súkromnej sféry, v čom je práca vo verejnej správe iná?

Po 22 rokoch strávených v oblasti ľudských zdrojov v privátnom sektore ide o moju prvú takúto skúsenosť. Voči verejnej správe som mala veľký rešpekt, moje prvotné obavy však neboli naplnené. Prišla som do príjemného, hodnotovo orientovaného prostredia plného šikovných ľudí, ktorí sú odhodlaní pracovať pre mesto. Sme však organizácia financovaná najmä z verejných zdrojov a veľmi prísne strážime prostriedky, ktoré na svoju činnosť vynakladáme. To cítim ako najväčší rozdiel.

Čo máte radi na práci pre mesto?

Ako hrdá obyvateľka Bratislavy sa teším, že môžem byť súčasťou premeny a zveľaďovania nášho mesta. Prácu pre mesto Bratislava vnímam do určitej miery aj ako poslanie, nielen povolanie.

Čo máte radi na Bratislave?

To, že je veľká (aby nám poskytla veľa rôznych služieb a mohla byť domovom pre mnohé kultúrne inštitúcie) aj malá zároveň (bežne v uliciach a kaviarňach Bratislavy stretávam svojich priateľov). A úplne najviac mám na nej rada blízkosť prírody.

Na stavbe petržalskej električky sa tvoria základy koľajníc

Začiatkom jesene sa na stavbe predĺženia električkovej trate do Petržalky vybetonoval viac ako 1 km električkového zvršku – spodných dosiek pevnej jazdnej dráhy, na ktorú sa následne upevňujú koľajnice. Pozreli sme sa na to, čo všetko zahŕňajú tieto práce a čo sa bude na stavbe robiť v nasledujúcom období.

Električkový zvršok sa skladá zo spodnej a hornej dosky. Medzi týmito doskami bude inštalovaná antivibračná rohož, ktorej úlohou je minimalizovať hluk a vibrácie. Súčasťou hornej dosky budú samotné koľajnice, ktoré sú do hornej dosky zabetónované a uchytené špeciálnym upevňovacím systémom s pružným upevnením. Spoločne s gumovou bokovnicou, v ktorej je koľajnica obalená, pomáhajú ešte viac odhlučniť trať počas prevádzky. Vrch jazdnej dráhy bude pokrytý zeleňou, konkrétne rozchodníkom, podobne ako na zmodernizovanej Dúbravsko-Karľovej radiále. V najbližších týždňoch budú na stavbu privážané koľajnice a výstuž pre horné dosky, do ktorých budú koľajnice zabudované. Po úpravách na Chorvátskom ramene budú osádzané ďalšie oceľové nosníky na združenom moste na Rusovskej ceste a taktiež aj oblúčková časť.

ČO NÁS ČAKÁ?

Okrem betónovania spodných dosiek pevnej jazdnej dráhy prebiehajú na stavbe aj práce na dvoch mostných objektoch. Na združenom moste na Rusovskej ceste boli realizované zasypy druhej mostnej opory,

Spodné dosky električkového zvršku. Foto: Dominik Fabian

z ktorých sa aktuálne vyťahujú dočasné paženia, ktoré počas výstavby opory zabraňovali zosuvu pôdy a spolu s inými opatreniami zabezpečovali priestor stavebnej jamy proti prenikaniu podzemnej vody. Zároveň sa zvärajú oceľové nosníky, ktoré sa osadia vcelku a budú tvoriť nosnú konštrukciu v oblúčkovej časti mosta. Na druhom mostnom objekte pri farskom Kostole Svätej rodiny boli zabetónované trámy nosnej konštrukcie a prebiehajú prípravné práce pred predpínaním nosnej konštrukcie na zabezpečenie pevnosti celého mosta. Na konci trate na Janíkovom dvore sa realizuje splašková kanalizácia, kladú sa ochranné potrubia, montuje sa studňa, ako aj stožiare trolejového vedenia. Naďalej prebieha aj montáž elektroinštalácií na prísluších stavebných objektoch a ďalšie zemné práce. **(fab)**

Bratislava bola ocenená za riešenie podnetov od obyvateľov

V roku 2022 vyriešili mestá a obce pomocou portálu Odkaz pre starostu v rámci celého Slovenska až 8 910 podnetov. Portál, pomocou ktorého môžu ľudia nahlasovať problémy vo svojom okolí, každoročne oceňuje najlepšie samosprávy za riešenie podnetov a ich komunikáciu s mestom k obyvateľkám a obyvateľom. Bratislava získala tento rok dve ocenenia Zlaté vedro medzi samosprávami nad 20-tisíc obyvateľov. Prvé miesto v kategórii Komunikácia

a druhé miesto v kategórii Riešenie podnetov. Neoceňuje sa teda len samotné vyriešenie podnetu, ale aj to, akým spôsobom sú obyvateľky a obyvratelia informovaní svojimi samosprávami, t. j. v akom stave je podnet, ktoré oddelenie ho má na starosti a či je už podnet vyriešený. Za rok 2022 prišlo cez portál odkazprestarostu.sk 3 217 podnetov na mesto, z toho uzavretých je 1 458 podnetov a v riešení je ďalších takmer 1 500. **(luc)**

Mesto naďalej rekonštruuje ZUŠ a CVČ

Rozsiahla obnova budov základných umeleckých škôl a centier voľného času pokračuje. Z 25 objektov základných umeleckých škôl a centier voľného času (z toho 12 ZUŠ a po transformácii dočasne 1 CVČ, ale s 9 elokovanými pracoviskami) je už väčšina čiastočne alebo úplne dokončených, ďalšie sú v procese príprav.

V októbri sa otvorila nová koncertná sála na Základnej umeleckej škole Hálkova v Novom Meste. „Koncertná sála je už kompletne zariadená kvalitným vybavením a technikou pre rôzne formy muzických umení. Slúžiť bude všetkým odborom ZUŠ vrátane hudobného, tanečného, výtvarného a literárno-dramatického. Jej kapacita je 60 návštevníkov,“ približuje Zuzana Stanová, projektová koordinátorka. Nová sála zahŕňa nástenné reproduktory, zatemňovací divadelný záves, svetidlá pre javisko, hľadisko so stmievaním či drevený obklad s LED podsvietením a stmievaním. Okrem koncertnej sály sa v škole realizovala oprava vstupných priestorov, budova je zateplená, má novú fasádu aj okná. Do konca roka je naplánovaná aj realizácia opravy strechy.

PRÁCE NA DOME HUDBY POKRAČUJÚ

V uplynulom období pokročila aj rekonštrukcia na elokovanom pracovisku CVČ Gessayova na Štefánikovej 39, kde sa stavebné práce ukončia v priebehu novembra. Prebehla tu rekonštrukcia vnútorných priestorov, učební, sociálnych a hygienických zariadení a šatní. Vybudoval sa priestor pre kuchynku, prebehla sanácia a maľba stien, osadili sa nové interiérové dvere, natreli sa vstupné dvere aj zábradlia v exteriéri a v interiéri. „Priestor bol navrhnutý

tak, aby sa v ňom cítili mladí ľudia dobre, keďže bude slúžiť najmä im. Jeho finálna podoba a farebnosť sa preto riešili v participačnom procese práve s mládežou,“ dodáva Zuzana Stanová.

Obnovovacie práce napredujú aj na ZUŠ Miloša Ruppeldta na Panenskej ulici v Starom Meste. Aktuálne sa rekonštruje exteriér vrátane strechy, fasády a štukovej výzdoby, ako aj interiér vrátane učební, šatní a spoločných priestorov. Okrem toho sa vymenia rozvody, kotelňa, okná a dvere na celom objekte. Objekt bude mať podnázov Dom hudby. Pod jeho strechou vznikne nová koncertná sála s kvalitnou akustikou a nahrávacie štúdio. Práce by mali byť dokončené v nasledujúcich mesiacoch. **(kat)**

Ďalšie prebiehajúce práce a plány týkajúce sa obnovy ZUŠ a CVČ (k 27. 10. 2023):

- **ZUŠ Karloveská/Sekulská** – prebieha rekonštrukcia kotelne
- **ZUŠ Topoľčianska** – prebieha rekonštrukcia kanalizácie
- čaká sa na ukončenie verejného obstarávania zhotoviteľa dlho očakávanej novostavby **športovej haly na Pionierskej**
- čaká sa na ukončenie verejného obstarávania zhotoviteľa dlho očakávanej rekonštrukcie **ZUŠ na Uránovej**
- čaká sa na odovzdanie staveniska na kompletnú rekonštrukciu exteriéru **ZUŠ Gessayova**

O CHLAPCOVI, KTORÝ KROTL ČERTOV A NAŠIEL KRÁSU

ÚČINKUJÚ

Ivan Šiller – klavír

Jozef Lupták – violončelo

Daniel Hevier – rozprávač

spoznajte skladby, ktoré napísal
Marián Varga ešte ako žiak na ZUŠ

14. 11. 2023

ZUŠ Miloša Ruppeldta
Pionierska ulica č. 15

27. 11. 2023

ZUŠ Ľudovíta Rajtera
Sklenárova 5

30. 11. 2023

ZUŠ Eugena Suchoňa
Batkova 2

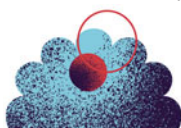
17:00

VSTUP
VOĽNÝ

spoločnosť
Mariána
vargu

BRATISLAVA

mediálni partneri

in.ba

CITYLIFE.SK
CO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLI

Zlepšiť kvalitu života seniorom pomáhajú proseniorské organizácie

Bratislava podporila aj v tomto roku viacero programov proseniorských organizácií. Predstavujeme vám dve z nich. Projekt Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti je zameraný na medzigeneračné stretnutia, program občianskeho združenia Spoločnosť Parkinson Slovensko zase motivuje seniorov k pohybu.

Mesto podporuje politiku aktívneho starnutia prostredníctvom mestského programu v sociálnej oblasti Bratislava pre všetkých. Projekt organizácie Slovenská Alzheimerova spoločnosť s názvom Spolu a pre druhých v demencii je zameraný na vytvorenie inkluzívneho prostredia pre seniorov s demenciou a aktívnych seniorov na posilnenie ich kognitívnych schopností trávením spoločného času v komunite študentov, rodinných opatrovateľov, priateľov. „Cieľom je vytvoriť priestor pre tematické stretnutia seniorov s demenciou, kognitívnu poruchou a ich opatrovateľov, a to zapojením mladšej generácie a aktívnych seniorov. Prostredníctvom pohybu, tvorivej činnosti a spomienok si budú môcť seniori posilňovať sebavedomie, sociálny status v spoločnosti a žiť bežný život bez stigmatizácie,“ priblížila liečebná pedagogička Jana Szeifová, ktorá zodpovedá za projekt.

POHYB AJ KOMUNITY

Mesto tiež podporilo projekt Spoločnosti Parkinson Slovensko s názvom Tancujme spolu, mladí aj starší, zdraví aj chorí. Jeho cieľom je pomocou pravidelného pohybu zlepšiť život ľudí s parkinsonom, ktorí trpia motorickými poruchami. „Lieky bez pravidelného cvičenia zaberajú menej, než by mohli. Rehabilitácia sa zameriava najmä na ovplyvnenie fyzických schopností, výrazne pôsobí i na psychiku. Za každým zvládnutým cvikom alebo zlepšením pohyblivosti je aj zlepšenie nálady,“ uviedla Melánia Kahanová, predsedníčka Regionálneho klubu Bratislava, ktorý je súčasťou Spoločnosti Parkinson Slovensko. Pohybové aktivity sú koordinované s odborníkmi z Centra pre extrapyramidálne ochorenia neurologickej kliniky v Bratislave. Projekt pomôže zlepšiť kvalitu života seniorov ich zapojením do aktívneho života. **(kat)**

Program pre seniorov

► FILMOVÝ FESTIVAL JEDEN SVET 3. – 9. 11., v bratislavských kinách a online

Zľavnené vstupné na projekcie v kinách pre seniorov je 4 eurá a zľavnená akreditácia na všetky filmy dostupné online stojí 2 eurá.

TIPY NA FILMY

Matka všetkých lží, 4. 11., 19:00 h,

Vysoká škola múzických umení - KLAP, Svoradova 2

Dokument marockej filmárky pátrajúcej po minulosti

Tichý jemný hlas, 7. 11., 17:00 h, Slovenská národná galéria, Nám. Ľudovíta Štúra 4

Dokument o začínajúcej kaplánke na stáži

Ozveny El Eca, 9. 11., 15:00 h, Vysoká škola múzických umení - KLAP, Svoradova 2

Príbeh o deťoch v odľahlej španielskej dedine

www.jedensvet.sk

► STÁLE DOBRÍ, N.O.

9. 11., 17:00 h, Zichyho palác, Ventúrska 9

Koncert Zuzany Suchánkovej, vstupné 3 eurá

6. 12., 16:00 h, Kreatívne centrum VITAJA, Gunduličova 8

Príďte si vymeniť knihy, ktoré už nepotrebuje, za iné. Vstup voľný.

www.staledobri.sk

► SENIORI V POHYBE

16. 11., 12:30 h - 15:30 h, komunitné centrum Stará jedáleň, Pekná cesta 4A

Kreatívne workshopy s lektorkou - výroba vianočných darčiekov, dobrovoľný príspevok 5 eur

24. 11., 12:30 h - 15:30 h, komunitné centrum Stará jedáleň, Pekná cesta 4A

Výroba vianočného venca s lektorkou, dobrovoľný príspevok 5 eur

5. 12. 2023, Šiesta kroková výzva v Rači

Registrácia na všetky podujatia:

info@seniorivpohybe.sk alebo

na tel. čísle 0944 577 573

seniorivpohybe.sk

Bratislava očami mestských poslancov

Matúš Čupka

Bratislavská parkovacia politika pod značkou PAAS patrí medzi jednu z najčastejšie skloňovaných tém v rámci diskusií medzi samosprávami a občanmi, či už na sociálnych sieťach alebo na verejných diskusiách.

Zóna Pokrok v mestskej časti Nové Mesto, ktorá sa nachádza medzi Račianskym mýtom a bývalým Výskumným ústavom zväračským, je dnes na základe spätnej väzby od obyvateľov štvrťou s najväčším tlakom nerezidentov na parkovanie. Naším cieľom bolo prísť čo najskôr s projektom organizácie dopravy, ktorý do štvrte prinesie vyššiu bezpečnosť najmä pre chodcov a cyklistov, vytvorí podmienky pre zníženie maximálnej rýchlosti na 30 km/h a najmä zabezpečí dostupnejšie parkovanie pre rezidentov.

Výsledkom procesu zavádzania PAAS sú momentálne prebiehajúce kontroverzie a diskusie reagujúce zatiaľ na čiastočne realizované úpravy. Je pravda, že na mnohých uliciach došlo legalizáciou parkovania k úbytku miest na parkovanie prevažne z dôvodu, že autá na základe zvykového práva tam parkovali v rozpore s dopravnými predpismi. Zároveň evidujeme výhrady ku konkrétnym riešeniam.

Na to, aby sme dokázali do maximálnej miery objektívne posúdiť správnosť navrhnutého projektu organizácie dopravy, potrebujeme tento projekt najmä zrealizovať. Aktuálne prebieha realizácia vodorovného dopravného značenia a v priebehu polovice novembra začne realizácia zvislého dopravného značenia vrátane stĺpkov, cyklostojanov a ďalších prvkov. Následne bude projekt dokončený a budeme môcť pristúpiť k úprave navrhnutého projektu. Preto by som chcel poprosiť obyvateľky a obyvateľov tejto zóny o trpezlivosť.

Jana Jakubkovič

Ako mestská poslankyňa za mestskú časť Bratislava-Devín mám za sebou prvý rok v tejto funkcii. Pravdou je, že mojou najsilnejšou motiváciou pre pôsobenie v miestnej a mestskej samospráve bolo, aby sa aj Devín zaradil medzi plnohodnotné mestské časti Bratislavy. Asi všetci vieme, že Devín nekonečných osemnásť rokov trpel v dôsledku nútenej správy, a to pre dlhy, ktoré vznikli ešte v 90. rokoch minulého storočia. Dnes môžem úprimne a hrdlo povedať, že boj za Devín sa nám podarilo vyhrať a dostali sme tak šancu dopriať aj tejto mestskej časti rozvoj a služby hodné hlavného mesta.

Zo svojej pozície sa venujem témam, ktoré sú celomestského významu a súčasne sú priamo späté s Devínom, tým je najmä turizmus. S ohľadom na hrad Devín, ktorý je jednou z najnavštevovanejších pamiatok v Bratislavskom kraji, a územie Devínskej Kobyly, sútoku riek Dunaja a Moravy, ktoré prirodzene lákajú zahraničných turistov aj mnohých Bratislavčanov na trávenie svojho času práve v týchto končinách, mi záleží na tom, aby tieto lokality a prístup k nim mali dostatočnú úroveň.

Pokladám za veľmi dôležité, aby sme ako mesto vedeli poskytnúť dôstojné služby a prostredie zahraničnému, ale aj domácejmu turistovi. Je dôležité dôsledne dbať na to, že potenciál, ktorý naše mesto ponúka, by sme mali vedieť riadne a koncepčne uchopiť. Všetko spolu súvisí, či už hovoríme o kvalitných cyklotrasách, ktorými sa občania bezpečne dostanú k mestským pamiatkam alebo do prírodných rezervácií, či o dobrej obsluhu verejnou hromadnou dopravou, udržiavaní čistoty v meste alebo dostatočných hliadkach mestskej polície v teréne. Pretože podstatou ostáva, že všetky funkcie, ktoré mesto plní vo verejnom záujme, sú rovnako dôležité pre samotných obyvateľov mesta, ako aj pre turistov.

Michal Vlček

Posledné týždne boli pre našu mestskú časť Vajnory a Bratislavu zložitú. Prežili sme si ako samospráva utečeneckú odyseu, videli sme množstvo nešťastných ľudí a pomáhali takpovediac dňom a nocou. Už od júla sme štátne orgány upozorňovali na to, že treba vytvoriť podmienky pred sídlom cudzineckej polície, aby migranti neblúdili ulicami mestskej časti.

S príchodom prvých chladných dní sa situácia začala dramatizovať. Jedno malé dieťa takmer prišlo o život. Bratislava vzhľadom na zhoršujúcu situáciu vyhlásila krízovú situáciu. Až potom, ako o probléme v októbri informovali médiá, štát pristúpil k výstavbe provizórnych domčekov.

Moje obrovské poďakovanie za ochotu a spoluprácu s riešením situácie v celom tomto krízovom období patrí v prvom rade kolegom z magistrátu, mestskej polícii, Slovenskej katolíckej charite, Dobrovoľnej civilnej ochrane, DHZO Bratislava-Rača a všetkým ďalším dobrovoľníkom, bez ktorých by sme daný stav nezvládli.

Celá situácia by preto mala byť pre všetkých zainteresovaných poučením do budúcnosti. Predovšetkým pre štátne orgány, aby boli na situácie tohto typu pripravené. Keďže krízových situácií vo svete aj na Slovensku pribúda a, bohužiaľ, to bude pokračovať ďalej, na riešenie týchto stavov by sme mali mať presnú adresu, kam sa obrátiť, aby štát rýchlo a pohotovejšie konal. Ministerstvo vnútra a okresné úrady na to zjavne nestačia. Musíme byť pripravení na scenáre rôznych kríz, ktorých zvládnutie si bude vyžadovať hlavne úsilie od štátu. Nie čakanie na to, že sa problém vyrieši sám. Alebo, že to necháme tak a vždy sa nájde niekto, kto sa už na to nemôže pozerať a pomôže.

Lenka Jakubčová

Ako rodenej Bratislavčanke mi nikdy nebolo, nie je a ani nebude jedno, ako sa tu žije. V minuloročných komunálnych voľbách som z tohto dôvodu s pokorou prijala ponuku kandidovať ako kandidátka koalície SAS, PS a Team Bratislava za mestskú časť Bratislava-Petržalka do Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy. Vďaka hlasom obyvateľov Petržalky som mandát získala. V komunálnej politike som v tomto ohľade nováčik, ale vo veciach verejných sa angažujem oveľa dlhšie, nakoľko dianie v spoločnosti som si uvedomovala už v mladosti. Špecifický záujem však vo mne najviac vyvolávali témy spravodlivosti, súdnictva a práva. Odpoveď na otázku vysokoškolského vzdelania bola teda jasná. V pracovnej oblasti pôsobím ako advokátka, v komunálnej politike ako poslankyňa mestského zastupiteľstva, predsedníčka finančnej komisie a členka mestskej rady. Občania hlavného mesta sa na mňa obracajú kvôli pomoci a riešeniu rôznych situácií. Naposledy bolo potrebné pomôcť vyriešiť dopravné značenie na Čajkovského ulici, kde vzhľadom na existenciu jaslí bolo nevyhnutné zmeniť dopravné značenie tak, aby bola zaručená bezpečnosť malých detí pri ich odovzdaní a vyzdvihnutí z jaslí. V súčasnej dobe pomáham pri riešení problému obyvateľov Slnečnic v rezidenčnej oblasti Petržalky, ktorý sa týka odovzdania komunikácií, ako aj verejného osvetlenia. Na dennej báze preto komunikujem s magistrátom, mestskými časťami, kolegami zo zastupiteľstva či komisií. Všetky moje kroky smerujú k tomu, aby som pomáhala zlepšiť život v našom meste. V dnešnej hektickej dobe na nás všetkých čakajú výzvy v podobe udržateľnosti verejných financií, bezpečnosti, dopravy, klimatických zmien, ale taktiež i v sociálnej oblasti a je toho, samozrejme, omnoho viac. Teší ma, že aj ja môžem priložiť ruku k dielu a byť toho súčasťou.

What you should know about living in the city. Selection of texts from the journal in the English language

Bratislavské Vianoce (Bratislava Christmas) with more novelties

The streets of the capital will once again be alive with Christmas atmosphere. Hlavný vianočný trh (Christmas Main Market) on the Hlavné námestie square starts on 23 November 2023 and will once again offer a rich cultural programme. This year, Bratislavské Vianoce (Bratislava Christmas) will come with three main novelties – an extension of the market until the end of the year, a connection with Staromestský trh (Old Town Market), and Prívetivá zóna (Friendly Zone) with the aim of creating a pleasant place for families with children, seniors and all those who want to take a break from the hustle and bustle of the area.

► **More on pages 4–5**

The Iconic Lekáreň u Salvatora (Salvator Pharmacy) returns to the people

The pharmacy, which was open to customers in Adlerov dom (Adler's House) at Panská 35 from 1904 during the monarchy, the Czechoslovak Republic, the Slovak state and during socialism, closed down in 1995. After many years, it is coming back to the people again. At the end of October, the premises were leased to Slovenská lekárnická komora (Slovak Chamber of Pharmacy), which will operate a standard pharmacy open to the general public.

► **See page 9**

Get to know the art in the city

Do you know that Bratislava's streets are dotted with works of art? Boosting awareness of them is the aim of Galéria mesta Bratislavy (Bratislava City Gallery), which launched an online database in October called Umenie mesta (Art of the City) – comprehensive information on a wide range of artistic installations in Bratislava's public areas. Thanks to GPS coordinates, it

is possible to see the exact location of the art works.

► **See page 12**

Help the city plant new trees

On 11 November, for the fifth time, Bratislava will hold the Zásadný víkend (Tree-Planting Weekend) event, during which you can help plant a food forest at the Sysľovské polia site near Rusovce. Together with experts, you will be able to plant 111 trees and 280 shrubs that will improve the food supply for the birds living in the area, and the food forest will also serve as a resting place for people on longer hikes and bike rides.

► **More on page 14**

Think of the environment

The KOLO reuse centre at Pestovateľská 13 reopens on 11 November after it was hit by fire. Many new features will be introduced, such as a relaxation zone, a second-hand paintings gallery and a permanent plant SWAP. A relaxation zone with seating bags made from recycled OLO banners and a workshop for repairing damaged items will also be added. In addition, from December, the city will be installing fencing units where you can put decorated Christmas trees.

► **See page 15**

Bratislava does not neglect winter maintenance

The city will continue to place increased emphasis on winter maintenance of roads, pavements and cycle paths during the cold months this year. Komunálny podnik Bratislava (Bratislava Municipal Enterprise) will again be involved in winter maintenance and for the first time it will also be deployed in the first district. The City maintains roads and pavements throughout the year, see the list of completed repairs.

► **More on pages 20–21**

Що варто знати про життя у місті? Добірка текстів з журналу українською мовою

Різдво у Братиславі з новинками

Вулиці столиці знову наповняться різдвяною атмосферою. Різдвяний ярмарок на Головній площі розпочнеться 23 листопада 2023 року і знову порадує насиченою культурною програмою. Цього року Різдво у Братиславі принесе три основні нововведення - продовження роботи ярмарку до кінця року, з'єднання ярмарки Старого міста (Staromestský trh) та Зони дружби (Prívetivá zóna), щоб створити затишне місце для сімей з дітьми, людей похилого віку та всіх тих, хто хоче відпочити від навколишньої метушні та шуму.

► **Більше на стр. 4 – 5**

Легендарна аптека «Salvator» повертається до людей

Аптека, яка працювала в будинку Адлера на Панській 35 (Panská 35) з 1904 року за часів монархії Чехословацької республіки Словачької держави, а також за часів соціалізму, припинила свою діяльність у 1995 році. Через багато років вона знову відкривається для людей. Наприкінці жовтня приміщення було надано в оренду Словачькій фармацевтичній палаті, яка працюватиме як звичайна аптека, відкрита для широкої громадськості.

► **Більше на стр. 9**

Познайомтеся з мистецтвом у місті

Чи знаєте ви, що вулиці Братислави заванені витворами мистецтва? Братиславська міська галерея прагне покращити обізнаність про них, і в жовтні запустила онлайн базу даних "Мистецтво міста" („Umenie mesta“) - комплексну інформацію про широкий спектр мистецьких реалізацій у публічному просторі Братислави. Завдяки GPS-координатам можна побачити точне місцезнаходження робіт.

► **Більше на стр. 12**

Допоможіть місту посадити нові дерева

11 листопада, вже в'яте, Братислава організовує акцію "Вирішальні вихідні" („Zásadný víkend“), під час якої ви також можете допомогти посадити їстівний ліс на Сислівському полі біля Русовце („Sysľovské polia pri Rusovciach“). Разом з експертами ви зможете посадити 111 дерев та 280 кущів, що покращить кормову базу для птахів, які мешкають у цій місцевості, але їстівний ліс також слугуватиме місцем відпочинку для людей під час тривалих піших та велосипедних прогулянок.

► **Більше на стр. 14**

Думайте про довкілля

Центр повторного використання KOLO на вулиці Пестовательській 13 (Pestovateľská 13) знову відкриється 11 листопада, після пожежі. У центрі з'явиться безліч нових функцій, таких як зона відпочинку, галерея з уживаними картинами та теплиця з рослинами SWAP. З'явиться зона відпочинку з мішками для сидіння, виготовленими з перероблених банерів ОЛО та майстерня для ремонту пошкоджених предметів. Крім того, з грудня у містечку будуть встановлені манежі, куди можна буде кидати прикрашені ялинки.

► **Більше на стр. 15**

Братислава не недооцінює зимове обслуговування

Цього року місто продовжить приділяти підвищену увагу зимовому обслуговуванню доріг, тротуарів та велослоріжок протягом холодних місяців. Комунальне підприємство "Братислава" („Bratislava“) знову буде залучено до зимового утримання доріг і вперше буде задіяне в першому районі. Місто піклується про дороги і тротуари протягом усього року. Дивіться список завершених ремонтів.

► **Більше на стр. 20 – 21**

За переклад до української мови дякуємо Владі Куценко.

Šťastné a Bratislavské VIANOCE

Celý program nájdete na na www.bratislavskévianoce.sk a www.bkis.sk/podujatia

Františkánske námestie

Piatok 24. 11. 2023

18:00

Začíname! Bratislavské a veselé

Otváracie podujatie Bratislavských Vianoc a Hlavného vianočného trhu. O 18:15 rozsvietenie vianočného stromčeka

Soboty od 25. 11. do 16. 12. 2023

15:00

Čítame z domácej tvorby (pre deti)

Dramatizované čítanie pre deti z kníh slovenských autorov a autoriek v podaní známych osobností. Podujatie tlmočené do slovenského posunkového jazyka

25. 11. Katarína Kerekesová, Vanda Rozenbergová:
Websterovci 4 (Slovart)
2. 12. Jana Šrámková: Tonko, Slávka a kúzelné svetlo
(BRAK)
9. 12. Z kníh Evy Luky a Veroniky Dianiškovej
(Modrý Peter)
16. 12. Z kníh Mariána Kubicska a Kataríny Soyky
(Hydra)

Soboty od 25. 11. do 16. 12. 2023

19:30

Ženské hlasy

Pravidelné sobotné koncerty ženských umelkyň s kapelami

25. 11. Ukitas
2. 12. Rozhina Rajablou
9. 12. Morena Band
16. 12. Dennyiah

Nedele od 26. 11. do 17. 12. 2023

15:30 a 19:30

Nedeľné plné hudby

Nedeľné vystúpenia základných umeleckých škôl a iných hudobných telies. Večerné koncerty slovenských a českých kapiel

26. 11.

- 15:30 Slovak Brass Band
19:30 Chiki Liki Tu-a

3. 12.

- 15:30 český spevácky zbor Elpida
19:30 Peter Lipa

10. 12.

- 15:30 SZUŠ Ružová dolina: Nalaďme sa na Vianoce
ZUŠ Exnárova: RockKids
19:30 Brouci Band – The Beatles Revival
17. 12.
15:30 ZUŠ Sklenárova: Zimné radovánky
SZUŠ Macharova: Vianoce so speváckym
zborom Canens
19:30 Korben Dallas (tlmočený do slovenského
posunkového jazyka)

Piatky od 1. 12. do 22. 12. 2023

18:30

Čítame z domácej tvorby (pre dospelých)

Dramatizované čítanie z kníh slovenských autorov a autoriek v podaní známych osobností. Podujatie tlmočené do slovenského posunkového jazyka

1. 12. Miroslava Kuřková: Hotel Balkán (KK Bagala)
8. 12. 11 autorov napísalo 11 poviedok: Mastný muž
(KK Bagala)
15. 12. Dominik Dán so svojou knižnou novinkou
(Slovart)
22. 12. Katarína Soyka: Príšery z prímestskej štvrte
(Hydra)

Piatky od 1. 12. do 22. 12. 2023

19:30

Mladé piatky

Pravidelné piatkové koncerty mladých hudobných zoskupení

1. 12. Lash & Grey
8. 12. Tusté baletky
15. 12. Lara Abou Hamdan
22. 12. The Any One

Sobota 16. 12. 2023

14:00

Juhoafrický detský zbor Sing in Harmony

Tradičné koledy, vianočné folkové piesne Juhoafrickej republiky a tri slovenské piesne

Sobota 23. 12. 2023

19:30

Ešte nekončíme!

Koncert Sendreiovcov ako posledné podujatie na Františkánskom námestí pred Vianocami. Hlavný vianočný trh ale pokračuje do 31. 12. 2023

Ďalšie scény

Soboty od 25. 11. do 16. 12. 2023

10:00 – 12:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1

Vyrob si ozdabu

Tvorivé dielne pre deti s vianočnou tematikou s lektorkami a lektormi. Podujatie BKIS

Sobota 25. 11. 2023

17:00 / Teatro Colorato, Františkánske nám. 2

Hrozná, príbeh o víne a víne dvoch sestier

Divadelná inscenácia pre celé rodiny s deťmi od 9 r.

Nedeľa 26. 11. 2023

13:00 – 18:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Swap oblečenia
Obnovte si šatník! Vymieňať sa bude detské, dámske a pánske oblečenie, topánky a doplnky.
Podujatie BKIS

Piatok 1. 12. 2023

17:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Vianoce s Cappelou Istropolitana
Koncert komorného orchestra mesta Bratislavy

Sobota 2. 12. 2023

9:00 – 14:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Vianočná detská burza
Príďte s deťmi predať hračky, knihy a iné pekné veci, ktoré už doma nepotrebuje, ale niekomu sa zídu. Deti si vyskúšajú na jeden deň úlohu predavača.
Podujatie BKIS

10:00 – 19:00 / Nová Cvernovka, Račianska 78
Vianočný Cverna Market
Prezentácia a predaj tvorby slovenských dizajnérov, výtvarníkov či spriatelnených lokálnych značiek. Príďte si po originálne darčeky, pripravený bude – tak ako každý rok – aj bohatý sprievodný program, kvalitné gastro a veľa zaujímavých workshopov

Nedeľa 3. 12. 2023

16:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Pocta Petrovi Hochelovi
Vianočný koncert venovaný významnej mnohostrannej hudobnej osobnosti

17:00 / Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca, Primaciálne nám.
Zimný koncert Speváckeho zboru mesta Bratislavy
A. Kokoš (dirigent)

Pondelok 4. 12. 2023

17:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
SĽUK: Pastorále
Vianočný koncert ľudovej hudby a divadla. Podujatie BKIS

Utorok 5. 12. 2023

17:00 / Sad Janka Kráľa, Petržalka
Mikulášske dobrodružstvo
Nočné dobrodružstvo s lampiónovým sprievodom.
Podujatie BKIS

Štvrtok 7. 12. – nedeľa 10. 12. 2023

Kostol Najsvätejšieho Spasiteľa (jezuitský), Františkánske nám. 4; vianočné trhy na Hviezdoslavovom a na Hlavnom námestí, Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Medzinárodný festival adventnej a vianočnej hudby
16. ročník hudobného festivalu pre spevácke zbory a orchestre tento rok privíta hostí z Českej republiky, Estónska, Fínska, Írska, Talianska, Poľska, zo Singapuru a 3 zbory vystúpia zo Slovenska.
Viac info: www.choral-music.sk

Sobota 9. 12. 2023

11:00 – 20:00 / Panenská, Lýcejná, Konventná ul., Staré lýceum
Zimný Dobrý trh na Panenskej ul. a v Starom lýceu
Množstvo stánkov s kvalitnými potravinami, originálnym dizajnom, knihami, doplnkami a oblečením, ale aj iných zážitkov – prekvapivých umeleckých inštalácií, výnimočných koncertov či workshopov pre deti aj dospelých

Nedeľa 10. 12. 2023

15:30 / Teatro Colorato, Františkánske nám. 2
Anima – Act: The Duck after
Bábková inscenácia pre deti od 8 r. a ich rodičov

Piatok 15. 12. 2023

21:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Silent disco
Nechajte sa uniesť hudobnými DJ setmi v netradičnom prevedení. Podujatie BKIS

Sobota 16. 12. 2023

9:00 – 14:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
Swap hračiek
Príďte si so svojimi ratolesťami vymeniť hračky.
Podujatie BKIS

Nedeľa 17. 12. 2023

17:00 / Koncertná sieň Klarisky, Klariská 1
SĽUK: Pastorále
Vianočný koncert ľudovej hudby a divadla.
Podujatie BKIS

Festivaly

MESIAC FOTOGRAFIE

33. ročník festivalu sa zameriava na historický a súčasný vývoj fotografií v Česko-Slovensku i za jeho hranicami. Viac na str. 19.

Miesto: Galéria Slovenskej výtvarnej únie, Umelka; Dom umenia Národné osvetové centrum; Stredoeurópsky dom fotografie; Výstavná sála Univerzitetnej knižnice v Bratislave; Český dům; Galéria mesta Bratislavy a ďalšie.

Pondelok 30. 10.
– štvrtok 30. 11. 2023

Viac info: www.mesiacfotografie.eu

TÝŽDEŇ VEDY A TECHNIKY NA SLOVENSKU

Jubilejný 20. ročník festivalu prinesie desiatky prednášok, workshopov, podcastov, besied, výstav či iných podujatí. Jeho cieľom je zlepšiť vnímanie vedy a techniky, ich významu a spopularizovať ich v spoločnosti.

Pondelok 6. 11.
– nedeľa 12. 11. 2023

Viac info: www.tyzdenvedy.sk

FESTIVAL SLOBODY

13. ročník festivalu, ktorý organizuje Ústav pamäti národa, pripomína a analyzuje obdobie neslobody v rokoch 1939 – 1989 na Slovensku či prostredníctvom filmov aj v Európe.

Pondelok 6. 11.
– piatok 17. 11. 2023

Viac info: www.festivalslobody.sk

JEDEN SVET

Do štvrtka 9. 11. 2023

Medzinárodný festival dokumentárnych filmov chce tento rok hovoriť o komunite, bezpečnom prostredí, podpore, dôvere, pomoci aj hľadaní spoločnej reči. Jednoducho o láske. To je hlavná téma 24. ročníka festivalu.

Miesto: A4 – priestor súčasnej kultúry, VŠMU, Slovenská národná galéria a kino Mladost

Viac info: www.jedensvet.sk
www.facebook.com/FestivalJedenSvet

Výber z programu:

Sobota 4. 11. 2023

19:00 / A4 – priestor súčasnej kultúry, Karpatská 2
My Street Films

Premiéra 8 krátkych dokumentárnych filmov

Pondelok 6. 11. 2023

17:00 / Kino Mladost, Hviezdoslavovo nám.

20 dní v Mariupole

Film čerpá z režisérovych každodenných spravodajských príspevkov a osobných záberov vojny

Utorok 7. 11. 2023

14:30 / Kino Klap, Svoradova 2

Syndróm Hamleta

Strhujúci obraz mladej ukrajinskej generácie, poznačenej vojnou a obdobím veľkých politických zmien

Pondelok 9. 11. 2023

16:00 / Kino Lumière x SNG, Rázusovo nábr. 2

Šťastne až naveky

Ako vyzerajú partnerské vzťahy 21. storočia?
 Po filme bude nasledovať diskusia.

BIBLIOTÉKA PEDAGOGIKA

Štvrtok 9. 11.
 – nedeľa 12. 11. 2023

Medzinárodný knižný veľtrh, na ktorom vystavujú svoju produkciu veľké a stredné vydavateľstvá. Nebudú chýbať prezentácie kníh,

besedy s autormi, diskusie, autogramiády, koncerty a iné sprievodné podujatia. Bibliotéku doplní výstava vzdelávania a didaktickej techniky Pedagogika tiež so svojimi podujatiami. Otvorené: štvrtok, piatok, sobota 9:00 – 19:00, nedeľa 9:00 – 18:00. **Miesto:** Incheba Expo Bratislava, Viedenská cesta 3 – 7

Viac info: www.incheba.sk

NOC DIVADIEL

Sobota 18. 11. 2023

14. ročník celoslovenského podujatia európskeho významu

organizovaného Divadelným ústavom. Počas Noci divadiel môže divák skúmať, objavovať, zapájať sa do diania či sa len príjemne usadiť, vnímať a nechať sa unášať divadlom po celú noc. Čakajú vás prehliadky, predstavenia, diskusie, koncerty, kvízy i inscenované čítania. **Miesto:** Cirkevné konzervatórium v Bratislave; Divadelné štúdio 113; Divadlo Astorka Korzo '90; Divadlo K; Divadlo Lab; Divadlo Nová scéna; DPOH; Konzervatórium v Bratislave (Štátne); SND; Štúdio 12; Red Cat Cabaret; Teatro Colorato; Ticho a spol. a ďalšie

Viac info: www.nocdivadiel.sk

CITY SOUNDS FESTIVAL

Piatok 24. 11.
 – sobota 25. 11. 2023

Jubilejný 10. ročník dvojdnového festivalu prinesie na tri separátne pódia dvanásť koncertov. Vystúpi **Symfonický orchester**

Slovenského rozhlasu pod vedením dirigenta Adriana Kokoša, **Janoska Ensemble** s hosťom – americkým trombonistom **Luisom Bonillom** a mnohí ďalší.

Miesto: Koncertné štúdio Slovenského rozhlasu, Mýtna 1

Viac info: www.citysounds.sk

FILMOVÝ FESTIVAL INAKOSTI

Streda 22. 11.
 – utorok 28. 11. 2023

Festival je kultúrnou a osvetovou aktivitou, ktorá je zameraná

na zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti o živote LGBTI ľudí. Medzi

tohtoročné novinky bude tento rok patriť trojčlenná medzinárodná porota v súťažnej sekcii krátkych filmov.

Industry program bude určený najmä študentom filmových škôl a nové sprievodné podujatie inKonferencia.

Miesto: kino Mladost, Hviezdoslavovo námestie 17

Viac info: www.fi.sk

NEXT

Streda 29. 11.
 – nedeľa 3. 12. 2023

Festival prinesie opäť radikálne melódie, živelné improvizácie, neošúchané

zvuky, originálne hudobné techniky a koncepty, akustické nástroje aj

inovatívnu elektroniku a multimediálne projekty. Päť dní inšpiratívnej hudby a zvukového umenia vyjadrujúceho dnešnú dobu. **Miesto:** A4 – priestor súčasnej kultúry, SNG, STU Kotolňa, Kunsthalle Bratislava a iné

Viac info: www.nextfestival.sk

BRATISLAVA DESIGN WEEK

Streda 6. 12.
 – nedeľa 10. 12. 2023

Podujatie je prezentáciou súčasného slovenského aj zahraničného

dizajnu s cieľom dať priestor etablovaným, ale aj začínajúcim

dizajnérom. Tohtoročnou témou, ktorú budú reflektovať prihlásené diela, je odvaha.

www.bratislavadesignweek.sk

SCANDI

Streda 24. 1.
 – streda 31. 1. 2024

Filmový festival súčasnej škandinávskej kinematografie. Výber filmov, ktoré boli úspešné na festivaloch alebo mali ohlas u miestneho publika a filmových kritikov. **Miesto:** Pistoriho palác, Štefánikova 25

Viac info: www.kinofilmeurope.sk

JEDEN SVET
BRATISLAVA

3 - 9 / 11 / 23

WWW.JEDENSVET.SK

FILMY, KTORÉ ŤA CHYTIA
ZA SRDCE A ĽUDIA, KTORÝCH
CHCEŠ STRETNÚŤ

KONCERTY

Sobota 11. 11. 2023

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Záverečný koncert festivalu Nová slovenská hudba

Slovenská filharmónia, M. Lejava (dirigent),
E. Prochác (violončelo), M. Paľa (husle) / Š. Lučenič,
M. Krajčí, R. Kolář, M. Lejava

Štvrtok 23. 11. 2023

19:00 / Koncertná sieň SF, Námestie E. Suchoňa 1

Slovenská filharmónia

D. Raiskin (dirigent), Y. Sunwoo (klavír) / J. L. Bella,
A. Shor, S. Rachmaninov, P. I. Čajkovskij

Streda 29. 11. 2023

19:00 / Pistoriho palác, Štefánikova 25

Pressburger Klezmer Big Band

Koncert známeho klezmerového zoskupenia,
rozšíreného o dychovú sekciu

Štvrtok 14. 12. 2023

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor

L. Svárovský (dirigent), J. Rozehnal (zbormajster),
S. Masaryk (trúbka), M. Sajko (soprán), M. Šebestová
(mezzosoprán), J. Kuchar (tenor), M. Mikuš (bas) /
J. L. Bella (upr. Ľ. Rajter), J. N. Hummel, M. Moyzes

Sobota 16. 12. 2023

18:00 / Teatro Colorato, Františkánske nám. 2

Miriam Kaiser & TRIO

Obľúbené biblické piesne z projektu Šalamúnova
sieň v kombinácii s vianočnými piesňami vlastnej,
ale aj svetovej tvorby

Utorok 19. 12. 2023

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Vianočný koncert

Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor,
Bratislavský chlapčenský zbor, R. Štúr (dirigent),
J. Rozehnal (zbormajster), M. Rovňáková (zbormaj-
sterka), G. Rovňák (zbormajster), A. Marosz (zobcová
flauta) / Vianočné skladby a koledy

Nedeľa 31. 12. 2023

16:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Silvestrovský koncert

Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor,
P. Valentovič (dirigent), J. Rozehnal (zbormajster), E.
Bodorová (soprán), M. Dvorský (tenor) / Operetné gala

Pondelok 1. 1. 2024

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Novoročný koncert

Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor,
P. Valentovič (dirigent), J. Rozehnal (zbormajster), E.
Bodorová (soprán), M. Dvorský (tenor) / Operetné gala

Štvrtok 11. 1. 2024

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Slovenská filharmónia

D. Raiskin (dirigent), L. Vondráček (klavír) / A. Schnit-
ke, W. A. Mozart, E. Hagerup Grieg

Štvrtok 25. 1. 2024

19:00 / Koncertná sieň SF, Reduta, Námestie
E. Suchoňa 1

Slovenská filharmónia

M. Leginus (dirigent), M. Paľa (husle) / E. von Dohná-
nyi, A. Dvořák

DIVADLO

Utorok 7. 11. 2023

19:00 / DPOH, Laurinská 20

Kopny! Buchny! Ric!

L. Ditté, G. Dezorz / Hravo, zábavne a so súčasným
nadhľadom priblížené diela slovenskej klasiky

Streda 8. 11. 2023

19:00 / DPOH, Laurinská 20

Opatruj sa, Júlia!

U. Kovalyk, K. Quisová / Príbeh o domácom násilí,
jeho popieraní či dokonca o obhajobe zo strany
násilníkovej matky

Pondelok 13. 11. 2023

19:00 / Radošinské naivné divadlo, Záhradnícka 95

Deti doby

S. Štepka, O. Spišák / Intímne správy z nášho
zázemia (od roku 1950 po rok 2000)

Sobota 18. 11. 2023

19:00 / Divadlo Nová scéna, Živnostenská 1
Bedári

A. Boublíl, C.-M. Schönberg, M. Zamora / Muzikál podľa kultového románu V. Huga o dojímavom príbehu trestanca, ktorý dostal druhú šancu

19:00 / Štúdio L + S, Námestie 1. mája 5

Meno

M. Delaporte, J. Nvota / Komédia, ktorá sa našťastie nestala vám

20:00 / DPOH, CO kryt, Laurinská 20

Generácia Z: Krása nevidaná

Autorský kolektív, Z. Fialová / Mýtus krásy je sociálny konštrukt, ktorý už od malička vtláča dievčatám predstavu, aké by mali byť. Ako to zvládnuť a nestratiť sebavedomie a vlastnú hodnotu? Inscenácia v spolupráci s Vysokou školou výtvarných umení

Pondelok 20. 11. 2023

19:00 / DPOH, Laurinská 20

Pressburger Fight Club

A. Bavi Pain, G. Dezorz / Hra zo života I. Lichtenfelda, zakladateľa obranného systému Krav Maga, o jeho milovanom Prešporku, keď sa život zmenil na boj o prežitie

Štvrtok 23. 11. 2023

19:00 / DPOH, Laurinská 20

Generácia Z: Fantomas

V. Schulczová / Koľko masiek má fantomas? Vieme, čo skutočne zdieľame a sledujeme na sociálnych sieťach? (od 15 r.)

Sobota 25. 11. 2023

16:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

Mária Stuarda

G. Donizetti, G. Blin / Výpravne operné divadlo s bohatým psychologickým profilom postáv, nádhernou hudbou a skvelým príbehom s dvomi kráľovkami-rialkami

19:00 / Divadlo Nová scéna, Živnostenská 1

Bonviván

M. Kákoš, J. Lenhart / Muzikál inšpirovaný životom Františka Krištofa Veselého

Štvrtok 30. 11. 2023

19:00 / Divadlo Astorka Korzo '90, Námestie SNP 33

Na koho to slovo padne

G. Görgy, P. Mankovecký / Groteskný príbeh piatich individuí uzavretých v jednej miestnosti, v spoločnosti jedného revolvera

Piatok 1. 12. 2023

19:00 / Divadlo Astorka Korzo '90, Námestie SNP 33

Kartónový otecko

I. Tasnádi, O. Spišák / Groteska o tom, čo vie pri ne-deľnom obede najviac rozvadiť

Piatok 8. 12. 2023

19:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

La traviata

G. Verdi, R. Catalano / Nesmrteľná opera napísaná podľa románu Dáma s kaméliami od Alexandra Dumasa ml.

Nedeľa 31. 12. 2023

18:00 / nová budova SND, Sála činohry, Pribinova 17

Veselé paničky windsorské

W. Shakespeare, P. Mikulík / Komédia o potrestaní záletného rytiera Falstaffa

19:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

Netopier

Vtipná, živá opereta Johanna Straussa ml., plná zámienok, vtipných nedorozumení a romantických zvrátov

Sobota 13. 1. 2024

19:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

Nabucco

G. Verdi, T. O. Pilař / Biblický príbeh o slobode, moci a láske. Opera v štyroch dejstvách v talianskom jazyku, slovenské a anglické titulky

PRE DETI

Pondelok 6. 11. 2023

16:30 / RC Prešporkovo, Heydukova 25

Tvorivé dielničky pre šikovné ručičky

Téma: Zvieratká (od 3 r.)

Štvrtok 9. 11. 2023

18:00 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Zapísaný spolok slovenských a českých bábkarov uvádza: Zbojník a Gašparko

P. Galdík, T. Jarkovský, Š. Spišák, J. Vašíček / Koprodučný projekt s českým divadlom Drak (od 10 r.)

Piatok 10. 11. 2023

11:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

Muflón Ancijáš

B. Jobus, M. Spišák / Nová detská opera o dobrostrednom muflónovi kamionistovi

Nedeľa 12. 11. 2023

10:00 a 14:30 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Vícent a Víchrica

R. Král, K. Aulitisová / Láska o láske a o tom, aké je pre niekoho ťažké nájsť tú pravú (od 5 r.)

Štvrtok 16. 11. 2023

10:00 a 11:00 / BIBIANA, Panská 41

Krásna medvedica

Tvorivé dopoludnie s estónskou knižkou Liis Stein (pre deti od 18 mesiacov do 6 rokov v sprievode do-spelého). Program iba na objednávku cez rezervačný systém na www.bibiana.sk

Nedeľa 19. 11. 2023

10:00 a 14:30 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Osmijankove rozprávky o princeznách

K. Bendová, K. Jánošová, P. Palík / Rozprávky, ktoré vyčaria úsmev na tvári osamelej princeznej (od 3 r.)

Nedeľa 26. 11. 2023

16:00 / BIBIANA, Panská 41

Lampa

Divadlo ŠiBe / Inscenácia na motívy príbehu H. Ch. Andersena. Príbeh o životnom poslaní, hodnotách a veciach, ktoré nemajú len jeden dych (od 6 r.) Program na objednávku cez rezervačný systém na www.bibiana.sk

Nedeľa 3. 12. 2023

10:00 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Budkáčik a Dubkáčik

J. Cíger-Hronský, Š. Spišák / Známa rozprávka s vegetariánskym podtónom o dvoch prasiatkach putujúcich za šťastím (od 4 r.)

Utorok 5. 12. 2023

17:00 / nová budova SND, Sála činohry, Pribinova 17
Nebojsa

L. Feldek, O. Spišák / Dramatický kolotoč, v ktorom sa rozhybu motívy viacerých známych príbehov do vtípnej a dynamickej rozprávky (od 6 r.)

Nedeľa 10. 12. 2023

10:00 a 14:30 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Malá morská víla

H. Ch. Andersen, Š. Spišák / Originálna adaptácia známej rozprávky H. Ch. Andersena (od 5 r.)

Utorok 12. 12. 2023

18:00 – 20:00 / MKB, Pod knižnicou, Klariská 16
Kráľovná času

Beseda s Natalijou Ščerba, autorkou ukrajinského pôvodu, o jej novej knihe

Nedeľa 17. 12. 2023

10:00 a 14:30 / BBD, budova Radošinského naivného divadla, Záhradnícka 95

Mauglí

R. Kipling, M. Danadová, M. Kováčová / Pohybovo-bábková inscenácia pre deti na námety kultovej knihy džunglí (od 5 r.)

Sobota 6. 1. 2024

11:00 a 17:00 / nová budova SND, Sála opery a baletu, Pribinova 17

Luskáčik

P. I. Čajkovskij, J. Dolinský, a. h., R. Avnikjan / Detský balet o odvážnom Luskáčikovi, ktorý bojoval s myším kráľom

LITERATÚRA

Streda 22. 11. 2023

18:00 / MKB, Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská 5

Čítanie s porozumením: Zmysly

Čítanie ukážok z knižných tipov z čitateľskej výzvy

Štvrtok 21. 12. 2023

17:30 / MKB, Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých, Klariská 16

Čitateľský klub: Ľudskosť

Pravidelné stretnutie čitateľov, tentoraz pri knihe Rutera Bregmana

PREDNÁŠKA / DISKUSIA

Streda 17. 1. 2023

18:00 / Pistoriho palác, Štefánikova 25

Remeselníci a cechy v novovekom Prešporku

Cyklos prednášok s OZ Bratislavské rožky

Streda 31. 1. 2023

10:30 a 18:00 / RC Prešporkovo, Heydukova 25

Digitálna doba a jej riziká

Podporná skupina rodičov pre rodičov zo skúseností z praxe

INÉ PODUJATIA

Streda 15. 11. 2023

18:00 / RC-Prešporkovo, Heydukova 25

Nôžkohranie – podporná skupina

Cvičenie pre deti a ich rodičov či starých rodičov.

Cviky na rozvoj klenby nohy a spevnenie vpadnutých členkov či kolien. Lektorka: P. Baloghová.

Podujatie je spolpatnené

Piatok 24. 11. 2023

18:00 / Primaciálny palác, Primaciálne nám.

Indické inšpirácie – móda a dizajn

Slávnostný večer v spolupráci s Velysľanstvom

Indickej republiky na Slovensku pri príležitosti

40. výročia vzniku OZ India klub

MEDZINÁRODNÝ KLUB ŽIEN V BRATISLAVE
VÁS POZÝVA NA 29. VÝROČNÝ

CHARITATÍVNY Vianočný BAZÁR

12. NOVEMBRA 10:00 - 16:00

STARÁ TRŽNICA
NÁMESTIE SNP, BRATISLAVA

HUDBNÝ PROGRAM
VSTUPNÉ:
4€ - DOSPELÍ,
2€ - DETI A ŠTUDENTI, DŮCHODCOVIA, ZŤP
PREDAJ LÍSTKOV LEN PRI VSTUPE
PROŠÍME O PLATBY V HOTOVOSTI

BIBIANA

Medzinárodný dom umenia pre deti, Panská 41
www.bibiana.sk

Otvorené:
utorok, štvrtok – nedeľa 10:00 – 18:00,
streda 11:00 – 19:00

Bienále ilustrácií Bratislava 2023 – súťažná výstava / 4. 10. – 3. 12. 2023

To najlepšie zo sveta ilustrácií za uplynulé dva roky. 275 autorov z 36 krajín. Medzinárodná súťažná prehliadka originálov ilustrácií kníh pre deti a mládež Bienále ilustrácií Bratislava.

Sprievodné podujatia:

8., 22. a 29. 11. 2023 (stredy) o 18:00 a 3., 10. a 24. 11. a 1. 12. (piatky) o 16:00 – **BIB VIP; kurátorské výklady pre dospelých** s kurátorkou Hanou Križanovou. Potrebná rezervácia cez rezervačný systém.

Danubiana Meulensteen Art Museum

Čunovo – Vodné dielo
www.danubiana.sk

Otvorené:
utorok – nedeľa 10:00 – 18:00,

Náskok / 7. 6. – 10. 12. 2023

ZOLTÁN SALAMON si ako pôvodne vyštudovaný architekt našiel svoju profesionálnu cestu v grafickom dizajne. Tvoril v širokej škále oblastí – kultúrne plagáty, typografia a grafická úprava kníh a časopisov, ilustrácia, výstavníctvo a katalógy výstav, typografia, logotypy a obaly výrobkov. Kurátori: Sandra Salamonová, Slovenské centrum dizajnu, Salamon Art, Palo Choma.

Michal Mráz: Terárium / 17. 10. – 10. 12. 2023

Výstava svojím názvom odkazuje na obmedzený priestor ľudskej slobody. Dištancný pohľad autora sleduje rub retušovaného sveta snov a potrieb, ktorým sú vymedzené krehké civilizačné hranice. Rozkladá kánon konzumného šťastia. Kurátor: Peter Vaňous.

Stotina v čase / 17. 10. – 10. 12. 2023

TÁŇA HOJČOVÁ je vlastne divadelná fotografka. Aj keď fotografuje oblohu a jej fyzikálne a optické javy, inscenuje nám divadelné predstavenie plné dramatických zvrátov a nepredpokladaných vyústení. Tváre sú vesmír, je v nich vpísané všetko, čo sa udialo a udeje. Kurátor: Laco Teren.

Beautiful Accidents / 4. 11. 2023 – 28. 1. 2024

MARTIN STRANKA vytvára fotografické scény, v ktorých potiera hranicu medzi skutočnosťou a snívaním. Fotografii vníma ako priestor, kde nachádza rovnováhu a pokoj. Originálne pracuje s výtvarnou fotografiou a častokrát aj technikou kolážou. Prostredníctvom symboliky reaguje na konzumnú tvár života v kontraste s návratom k prírode.

Metamorfózy predstáv / 14. 12. 2023 – 28. 1. 2024

ALEXEJ VOJTÁŠEK (1952 – 2023) ilustroval viac ako 100 knižných titulov a jeho diela sa nachádzajú v súkromných aj galerijných zbierkach doma i v zahraničí. Zúčastnil sa na viacerých medzinárodných sympóziách. Je nositeľom viacerých ocenení. Kurátorka: Dagmar Kudolání Srnská

Dizajn štúdio ÚLUV

Dobrovičova 13
www.uluv.sk

Otvorené:
pondelok – piatok 13:00 – 18:00
vstup voľný

Remeslo x dizajn = <3 / do 24. 11. 2023

Vrbové prútie, koža, sklo, keramika a textil sú prírodné materiály, ktoré momentálne plnia priestory Dizajn štúdia ÚLUV. Návštevníci výstavy majú možnosť obdivovať prepojenia remesla a dizajnu vo výsledkoch tvorivých dielní a spoluprác študentov dizajnu Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave a majstrov remeselníkov zo Slovenska a z Česka. Kurátor výstavy: Martin Mjartan.

Dom Quo Vadis

Hurbanovo nám 1
www.domquovadis.sk

Otvorené:
pondelok – štvrtok 15:00 – 21:00, piatok 15:00 – 22:00,
nedeľa 16:30 – 19:00

Človek a viera / 10. 11. – 30. 11. 2023

Výstava veľkoformátových fotografií spoločenstva Človek a viera, ktoré dokumentuje život Cirkvi už 12 rokov. Vernisáž: 9. 11. o 18:00.

Z Jeruzalema ku všetkým národom / 1. 12. – 21. 12. 2023

Výstava s informačnými panelmi ponúka aj komentované prehliadky (pre školy).

Galéria Českého centra

Český dům, Prepoštská 6
www.ceskecentrum.sk

Otvorené:
utorok – piatok 10:00 – 17:00

I tady žijí lidé / 2. 11. – 30. 11. 2023

Fotografická dvojica (J³T) JANA JABŮRKOVÁ a JIŘÍ TUREK predstavuje zo spoločného projektu „cityLOVE“ jeho časť nafotenú Jiřim Turkom v Afganistane. Výstava je súčasťou programu Mesiaca fotografie 2023 a je pripravená v spolupráci s Leica Gallery Prague.

„cityLOVE“ / 2. 11. – 29. 11. 2023

Séria fotografií JANY JABŮRKOVEJ a JIŘÍHO TURKA. Spočiatku každý sám, teraz už spoločne zachytávajú miznúci genius loci predovšetkým európskych miest. Výstava je súčasťou Mesiaca fotografie.

Výstavná sieň Univerzitnej knižnice v Bratislave

Galéria mesta Bratislavy (GMB) – Mirbachov palác

Františkánske nám. 11

www.gmb.sk

Otvorené:

utorok, štvrtok – nedeľa 11:00 – 18:00

streda 13:00 – 20:00

Oslobodený priestor: starostlivosť – architektúra – feminizmus / 21. 9. 2023 – 25. 2. 2024

Výstavný projekt sa zaoberá témou ženskej emancipácie a feministických konceptov v historickom a súčasnom československom architektonickom prostredí. Kurátorský koncept tzv. rozpomínania sa vychádza z feministických teoretických rámcov filozofky Rosi Braidotti. Kurátorky: Petra Hlaváčková a Nicole Sabella.

Sprievodné podujatia:

9. 11. 2023 (štvrtok) o 14:00 – **Lektorský výklad 60+** s galerijným pedagógom Vladislavom Malastom.

29. 11. 2023 (streda) o 18:00 – **GMB prednáška: Neviditeľné architektky? Prvá generácia žien v slovenskej architektúre**; prednáška Hentriety Moravčíkovej v kaviarni Emil. Vstup voľný.

30. 11. 2023 (štvrtok) o 17:00 – **Let's Talk Art! Liberated Sapace: Care – Architecture – Feminism**; sprievod výstavou v angličtine.

3. 12. 2023 (nedeľa) o 15:00 – **Na skok do výstavy** s lektorkou GMB.

20. 1. 2024 (sobota) 15:00 – 17:00 – **GMB popoludnie pre rodiny: Taká klasická sobota? Alebo aj nie!**; strávte víkendový čas pri tvorení a prehliadke výstavou (pre deti od 5 do 12 r.). Podujatie je spoplatnené, na program treba prísť načas.

Stála expozícia

Stredoeurópske barokové maliarstvo a sochárstvo

Najkvalitnejšie zbierkové predmety v podobe prác umelcov, ktorí významným spôsobom formovali vývoj barokového umenia nielen u nás, ale v konkrétnom kontexte aj v celom stredoeurópskom priestore. Kurátorka: Jana Luková, pôvodná autorská koncepcia: Želmíra Grajciarová.

Sprievodné podujatie:

18. 11. 2023 (sobota) 15:00 – 17:00 – **GMB popoludnie pre rodiny: Fotobarok**; strávte víkendový čas pri tvorení a prehliadke výstavou (pre deti od 5 do 12 r.). Podujatie je spoplatnené, na program treba prísť včas.

Fossora / do 19. 11. 2023

Umelecká intervencia v stálej expozícii Stredoeurópske barokové maliarstvo a sochárstvo. Prináša dvanásť súčasných umelkyň a umelcov, ktorých spája napríklad snaha o zdôraznenie imaginácie, intimity, telesnosti či zmyslovosti, tematizovanie ženskej identity cez prírodnú symboliku. Kurátor: Erik Vllím.

Iné podujatia:

4. 11. 2023 (sobota) 15:00 – 18:00 – **Linoryt v Ateliéri**; workshop Architektonické pohľady s výtvarníčkou Luciou Oleňovou (od 15 r.). Podujatie je spoplatnené, počet miest je limitovaný. Na workshop je potrebné prísť načas.

15. 11. 2023 (streda) o 18:00 – **GMB prednáška: Postrehy z reštaurovania zo súboru malieb sv. Jakuba z Marky**; prednáška Lucie Šefčíkovej, doktorandky na Katedre reštaurovania VŠVU. Vstup voľný.

16. 11. 2023 (štvrtok) 16:00 – 17:30 – **GMB zblížovanie umením: Svít a šero**; nový cyklus rodinných programov. V slovenskom jazyku, prítomná bude aj ukrajinská lektorka (pre deti od 5 do 12 r.) Vstup voľný, počet miest je limitovaný, na program je potrebné prísť včas.

25. 11. 2023 (sobota) o 15:00 – **GMB x KVET: Kvetinová tapiséria**; workshop, z ktorého si odnesiete hotový kvetinový obraz. Stretnutie v GMB v Mirbachovom paláci o 15:00, odkiaľ sa spoločne presuniete do Primaciálneho paláca (tam sú umiestnené tapisérie zo zbierky GMB – pre inšpiráciu na workshope). Kapacita je limitovaná (13 osôb).

2. 12. 2023 (sobota) 15:00 – 18:00 – **Linoryt v Ateliéri**; workshop Svetlo a tieň s výtvarníčkou Luciou Oleňovou (od 15 r.). Podujatie je spoplatnené. Na workshop je potrebné prísť včas.

GMB – Pálffyho palác

Panská 19

www.gmb.sk

Otvorené:

utorok, štvrtok – nedeľa 11:00 – 18:00

streda 13:00 – 20:00

Archív skrytých významov / od 1. 11. 2023

Výstava je v poradí tretím projektom Nadácie Miloty Havránkovej a je súčasťou Mesiaca fotografie.

Vernisáž: 8. 11. o 18:00.

Sprievodné podujatie:

31. 1. 2024 (streda) o 18:00 – **GMB prednáška vo výstave**; prednáška Silvie L. Čúzyovej sa zameria na portrétu tvorbu Tibora Huszára.

Pred premenou / 26. 10. 2023 – 28. 1. 2024

Výstava KLAUDIE KOSZIBY, ktorá si vybrala tému Aktaíona a Diany z tretej knihy Ovídiových Premien, je druhou jej výstavou s odstupom roka v Pálffyho paláci. Kurátor: Matúš Novosad.

Sprievodné podujatia:

22. 11. 2023 (streda) o 18:00 – **kurátorsko-autorský sprievod výstavou**.

24. 1. 2024 (streda) 17:30 – 19:30 – **GMB workshop s Klaudiou Koszibou**; kreatívne stretnutie s vystavujúcou autorkou. Podujatie je spoplatnené, počet miest je limitovaný. Na workshop je potrebné prísť včas.

25. 1. 2024 (štvrtok) o 17:00 – **Let's Talk Art! Klaudia Kosziba**; sprievod výstavou v angličtine s galerijným pedagógom Vladislavom Malastom. Podujatie je spoplatnené.

Lingua Franca / od 7. 12. 2023

Výstava bude postavená na krátkom mikrohistorickom románe, ktorého autorom je portugalský kurátor a spisovateľ Tiago de Abreu Pinto. Pôjde v ňom o sedem brazílskych a sedem slovenských umelcov, ktorí aktivujú estetickú sieť prepojení. Sieť je v tomto „príbehu“ nosnou myšlienkou.
Vernisáž: 6. 12. o 18:00.

Iné podujatie:

7. 12. 2023 (štvrtok) 16:00 – 17:30 – **GMB zbližovanie umením: Tajomstvá paláca**; nový cyklus rodinných programov. V slovenskom jazyku, prítomná bude aj ukrajinská lektorka (pre deti od 4 do 12 r.) Vstup voľný, na program je potrebné prísť včas, počet miest je limitovaný.

Galéria SPP

Mlynské nivy 44/c

Otvorené:

pondelok – piatok 11:00 – 19:00, sobota 10:00 – 16:00
(predĺžené otváracie hodiny počas aktuálnej výstavy)

Andy Warhol / do 30. 11. 2023

Na výstave je prezentovaných 55 zbierkových predmetov, ako sú obrazy, fotografie či výstavné tlač. Zo známych sérií na výstave nechýbajú ani portréty Jackie Kennedyovej, séria Ladies and Gentlemen alebo obrazy Love. Výstava je doplnená fotografiami Warholovho dvorného fotografa a tvorcu legendárnej Silver Factory – Billyho Namea, ktoré poukazujú na atmosféru života kráľa pop-artu a na ľudí, ktorí sa v jeho blízkosti pohybovali.

Galéria ÚLUV

Obchodná 64
www.uluv.sk

Otvorené:

pondelok – piatok 12:00 – 18:00
vstup voľný

Tradícia netradične: Prírodné pletivá / 27. 4. 2023 – 12. 1. 2024

Druhá časť výstavného cyklu ÚLUV-u predstavuje fenomén prírodných pletív – prútie, luby, korenky, slamu, šúpolie, pátku a ďalšie traviny. Dizajn úžitkových predmetov od muzeálnych zbierok cez súčasnú tvorbu s pohľadom do budúcnosti. Kurátor: Tibor Uhrín.

Kafé LAMPY

Culture & club & coffe, Černyševského 42
www.kafelampy.sk

Otvorené:

pondelok – piatok 8:00 – 20:00

Obrazy a šperky / 2. 11. – 30. 11. 2023

Predajná výstava malieb a šperkov ADELY PÍŠOVEJ. Autorka vo svojej tvorbe uprednostňuje radostné farby a symboly. Okrem maľby sa venuje feng shui.

Múzeum dopravy STM

Šancová 1/a
www.stm-ke.sk

Otvorené:

utorok – nedeľa 10:00 – 17:00 (posledný vstup 16:30)

Mosty na Dunaji / do 30. 11. 2023

Výstava fotografií na peróne približuje prostredníctvom súčasných i dobových fotografií a kresieb dopravu cez rieku Dunaj na slovenskom úseku v historickom priereze od 19. storočia do súčasnosti.

100 rokov Dunajplavby / do 30. 12. 2023

Príbehy lodí na riekach, moriach a oceánoch. Výstava pri príležitosti okrúhleho výročia plavebného podniku Slovenská plavba a prístavy, a. s., ponúka návštevníkom možnosť oboznámiť sa s históriou plavby na Dunaji.

Autá doby c. k. / do 3. 1. 2024

Výstava historických fotografií automobilov zo zbierky PAVLA SCHEUFLERA. Zábery rôznych, často i neznámych autorov približujú rôzne aspekty fotografovania vozidiel na začiatku automobilovej éry.

Podujatia:

9., 16., 23. a 30. 11. 2023 (štvrtky) 10:00 – 12:00 a 13:00 – 16:00 – **Múzejná dielňa**; pravidelné stretnutia pre rodičov s deťmi, kde sa budú vyrábať dopravné prostriedky z rôznych materiálov ako hlina, papier, sadra, alebo sa budú maľovať. Registrácia potrebná: romana.ujbanyai@stm-ke.sk

11. 11. 2023 (sobota) 10:00 – 12:00 – **Jeseň v múzeu**; tvorivé dielne pre rodičov s deťmi. Bude sa tvoriť z gaštanov, ktoré si deti nazbierajú priamo v múzeu, ale aj z drôtu na tému inšpirovanú výstavou Na dvoch kolesách.

Viac info: romana.ujbanyai@stm-ke.sk

MMB – Apponyiho palác

Expozícia vinohradníctva, Radničná 1
www.mmb.sk

Otvorené:

utorok – nedeľa 10:00 – 18:00
(posledný vstup 17:30)

VyNIKAjú. Porcelán zo zariadení spoločného stravovania / 1. 10. – 31. 12. 2023

Kultúra stravovania a stolovania v období socializmu sa zvyrazňovala aj používaním kvalitného porcelánu československej výroby a pre obdobie socializmu netradične aj s využitím firemnej značky (loga). Napriek tomu, že sa tento stolový riad vyrábal v obrovských sériách, išlo predsa len o úžitkový porcelán a jeho získanie do zbierok si vyžaduje mnoho úsilia. Kurátorská koncepcia: PhDr. Elena Kurincová.

BA 60 – 69. Šesťdesiate v Bratislave / 13. 12. 2023 – 19. 5. 2024

Cieľom výstavy je priblížiť desať legendárnych rokov v dejinách mesta prostredníctvom dobových artefaktov a fotografií. Kurátorská koncepcia: Mgr. Marta Janovičková. Vernisáž: 12. 12. o 18:00.

Podujatie:

11. 11. (sobota) 18:00 – 22:00 – **DJ set Rada Tomeka (DJ Kinet)** na nádvorí Apponyiho paláca. Vstup voľný.

MMB – Hrad Devín

Muránska 10, Devín
www.mmb.sk

Otvorené:
utorok – nedeľa 10:00 – 16:00
(posledný vstup 15:15)

Hrad Devín v 13. – 20. storočí

Prostredníctvom viac ako 300 archeologických nálezov z Hradu Devín prezentuje výstava stavebný vývoj hradu, jeho majiteľov a najvýznamnejšie udalosti, ktoré sa v Devíne odohrali.

Expozícia je umiestnená v atraktívnych priestoroch hradného skalného brala.

História nie je otrava. Hovoria Dunaj i Morava

Výstava predstavuje významné momenty hradu Devín od praveku až po novovek. Spoznajte 7 000-ročnú históriu tejto výnimočnej lokality a osobnosti, ktoré formovali jej charakter.

Podujatia:

17. 11. 2023 (piatok) o 15:00 – **Za hradbami Devína II**; komentovaná prechádzka s Milanom Zálešákom, vedúcim Hradu Devín. Podujatie je spoplatnené.

17. 11. 2023 (piatok) 15:00 – 17:00 – **Stretnime sa na hrade**; príďte si užiť atmosféru Hradu Devín a dozvedieť sa o starostlivosti o hrad či plánoch na ďalšiu sezónu. Vstup voľný

17. 11. 2023 (piatok) o 17:00 – **Lampiónový sprievod na hrade Devín**. O vstupnom na toto podujatie na www.mmb.sk

MMB – Michalská veža

Michalská 22
www.mmb.sk

Otvorené:
pondelok – nedeľa 10:00 – 18:00,
utorok zatvorené

Michalská veža: po rekonštrukcii / od 27. 9. 2023

Michalská veža, ktorá od júla 2021 prechádzala generálnou obnovou, je znovu sprístupnená verejnosti. Môžete nahliadnuť priamo do procesu pamiatkovej obnovy tejto ikonickej bratislavskej dominanty. Výstava tiež približuje jej historický vývoj a odкрýva aj detaily, ktoré boli doposiaľ neznáme a ukryté. Kurátorská koncepcia: Mgr. Michal Augustovič.

Sprievodné podujatia:

11. 11. 2023 (sobota) o 15:00 – **Ochráň svoje mesto**; workshop pre rodiny s deťmi (od 6 do 10 r.).

Dozviete sa, čo bolo úlohou Michalskej veže, a následne si vlastné mesto v hradbách postavíte.

Podujatie je spoplatnené. Rezervácia: zuzana.zahradnickova@mmb.sk

2. 12. 2023 (sobota) o 15:00 – **Ochráň svoje mesto**; workshop pre rodiny s deťmi (od 6 do 10 r.).

Podujatie je spoplatnené. Rezervácia: zuzana.zahradnickova@mmb.sk

MMB – Lekáreň U červeného raka

Michalská 28
www.mmb.sk

Otvorené:
pondelok – nedeľa 10:00 – 18:00,
utorok zatvorené

Lekáreň U červeného raka slúži ako návštevnícke centrum s predajom vstupeniek na Michalskú vežu. Prehliadka priestorov lekárne so zachovaným dobovým farmaceutickým nábytkom a nástrojmi nie je spoplatnená, resp. je súčasťou vstupenky na Michalskú vežu.

MMB – Stará radnica

Expozícia dejín mesta, Primaciálne nám. 3
www.mmb.sk

Otvorené:
utorok – nedeľa 10:00 – 18:00,
(posledný vstup 17:30)

Z depozitára. Busta Franza Liszta / 6. 11. – 31. 12. 2023

Sadrová busta hudobného skladateľa a klavírneho virtuóza Franza Liszta (1811 – 1886) je dielom Viktora Oskara Tilgnera z roku 1884. Z tohto originálneho sadrového modelu bola odliata bronzová busta F. Liszta, ktorá je od roku 1911 umiestnená v blízkosti Dómu sv. Martina na Rudnayovom námestí v Bratislave. Kurátorská koncepcia: Mgr. Zuzana Francová.

Podujatia:

8. 11. 2023 (streda) o 16:00 – **Od praxe k teórii alebo od teórie k praxi**. Súčasné eticky podmienené východiská a princípy výskumu výtvarného umenia; prednáška a workshop historicky umenia Jany Švantnerovej. Vstup voľný

9. 12. 2023 (štvrtok) o 14:00 – **MAKRO: Od richtára po primátora**; komentovaná prehliadka expozície dejín mesta s lektorom MMB. Podujatie je spoplatnené.

MMB – Dom U dobrého pastiera

Expozícia hodín, Židovská 1
www.mmb.sk

Zatvorené s výnimkou podujatia 15. 11. 2023

Podujatie:

15. 11. 2023 (streda) o 17:30 – **Hodinárske umenie majstra Jacoba Guldana**; komentovaná prehliadka s kurátorkou Zuzanou Francovou. Podujatie je spoplatnené.

MMB – Pamätný dom Johanna Nepomuka Hummela

Klobučnícka 2
www.mmb.sk

Otvorené:
utorok – piatok 10:00 – 18:00, sobota – nedeľa 11:00 – 18:00
(posledný vstup 17:30)

Expozícia o živote a diele skladateľa J. N. Hummela

Dielo J. N. Hummela (1778 – 1837) je prezentované v renesančnom záhradnom domci. Nachádza sa tu kolekcia hudobných nástrojov z jeho pozostalosti a ukážky notových záznamov jeho diel.

Slovenská národná galéria

Rázusovo nábrežie 2
www.sng.sk

Otvorené:
štvrtok 12:00 – 20:00,
piatok – nedeľa 10:00 – 18:00

Hviezdy. Česká moderna zo súkromných zbierok / 15. 9. 2023 – 14. 1. 2024

Výstava predstavuje tvorbu šiestich „hviezdnych“ predstaviteľov, zakladateľov moderného umenia – Františka Kupku, Emila Filu, Antonína Procházku, Jana Zrzavého, Františka Foltýna a Toyen. Kolekcia odkazuje nielen na 30. výročie rozdelenia Československa, ale hlavne na život a umenie v spoločnej republike.

Moderna / od 23. 6. 2023

Príbeh slovenského výtvarného umenia prvej polovice 20. storočia. Výber toho najdôležitejšieho, čo sa odohrávalo v našom umení v priebehu rokov 1890 / 1900 – 1948. Kurátorka: Katarína Bajcurová.

Spríevodné podujatia:

16. 11. 2023 (štvrtok) – **kurátorský výklad Kataríny Bajcurovej** o obraznej dichotómii sna a skutočnosti, ako sa prejavila v modernom umení tridsiatych a štyridsiatych rokov 20. storočia.
19. 11. 2023 (nedeľa) 16:00 – 17:00 – **komentovaná prehliadka** k výstave v slovenskom posunkovom jazyku.
7. 12. 2023 (štvrtok) o 18:00 – **kurátorský výklad** siedmich intervencií diel z umenia 2. polovice 20. stor.

Sakrálné umenie / od 23. 6. 2023

Umenie malo v minulosti rozličné funkcie. Jednou z najvýznamnejších bola kultová či náboženská funkcia, ktorá vo vývine vizuálnej kultúry prevažovala po celé storočia. Vďaka tejto expozícii objavíte najzábavnejšie sakrálné gotické a barokové obrazy zo zbierky Slovenskej národnej galérie. Kurátori: Dušan Buran, Katarína Kolbiar Chmelinová.

Spríevodné podujatia:

12. 11. 2023 (nedeľa) o 15:00 – **Siesta v galérii**; pohodový nedeľný výklad.
16. 11. a 30. 11. 2023 (štvrtky) o 18:00 – **kurátorské výklady** s Katarínou Kolbiar Chmelinovou.
7. 12. 2023 (štvrtok) o 18:00 – **kurátorský výklad** s Dušanom Buranom.

Slovenské národné múzeum (SNM) – Prírodovedné múzeum

Vajanského nábrežie 2
www.snm.sk

Otvorené:
denne okrem pondelka 9:00 – 17:00
(posledný vstup 16:30)

Stále expozície:

Zázrak prírody – Človek v čase a priestore
Zázrak prírody – Klenoty Zeme
Zázrak prírody – Biodiverzita Zeme
Zázrak prírody – Biodiverzita Slovenska
Zázrak prírody – Príbeh života na Zemi

Insight / 20. 11. 2023 – 29. 2. 2024

Výber z aktuálnej tvorby multimediálneho vizuálneho umelca Ašota Haasa.

Deťom na mieru / 30. 11. 2023 – 29. 2. 2024

Výstava autorskej tvorby pre deti v socialistickom Československu. Spolupráca s Umělecko-průmyslovým muzeom Praha.

Podujatia:

9. 11. 2023 (štvrtok) o 17:30 – **Akí sme bývali. Príbehy z veľkých dejín človeka**; prezentácia populárnej publikácie talianskeho genetika Guida Barbujaniho.
7. 11. 2023 (utorok) o 10:00 a 17:30 – **Oživené podzemie Malých Karpát**; prednáška Andreja Mocka z UPJŠ v Košiciach. V rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku.
8. 11. 2023 (streda) o 10:00 – **Ako sa rastliny naučili zvädzať**; prednáška Evy Zahradníkovéj z Katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava. V rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku.
9. 11. 2023 (štvrtok) o 10:00 – **Ako sa dá študovať neutrónová fyzika bez neutrón**; prednáška v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku.
6. 11. a 13. 11. 2023 (pondelky) 15:00 – 17:00 – **hubárska poradňa** v Objavovni SNM PM.

SNM – Historické múzeum

Bratislavský hrad
www.snm.sk

Otvorené:
denne okrem utoroka 10:00 – 18:00
(posledný vstup o 17:00)

Miro Žbirka: Roky a dni / do 15. 11. 2023

Výstava, ktorú zostavila manželka Kateřina, prevedie návštevníka Mekyho životom.

Na slávu a chválu / 9. 9. 2022 – 31. 12. 2024

Kresťanské motívy zo zbierok výtvarného umenia SNM – Historického múzea. Diela vytvorené pre sakrálny priestor, ale i do šľachtických a cirkevných rezidencií. Sochy, tabuľové maľby, ikony a olejomaľby od 14. storočia po začiatok 20. storočia.

Príbeh holičskej manufaktúry / do 31. 12. 2023

Výstava predstavuje širokej odbornej i laickej verejnosti výroby holičskej manufaktúry po prvýkrát v rozsahu, ktorý zodpovedá takmer celej škále v Holiči vyrábaného tovaru. Návštevnícividia aj práce ľudových hrnčiarov, pre ktorých bola holičska produkcia dôležitou inšpiráciou.

Podujatia:

25. 11. 2023 (sobota) o 18:30, 20:30 a 22:30 – **nočné prehliadky Bratislavského hradu**; pripomenú aj Alfreda Piffľa, ktorý sa pričínil o záchranu a obnovu požiariom zničeného hradu.
 24. 11., 1. 12., 8. 12. a 15. 12. (piatky) 12:00 – 18:00 – **stredoveké remeselné trhy**; s historickou skupinou Schatmanskorf. Soboty a nedele od 25. 11. do 17. 12. v čase 10:00 – 18:00. Vstup voľný
 3., 10. a 17. 12. 2023 (piatky) 14:00 – 17:00 – **vianočné tvorivé dielne**; pre deti vstup voľný.
 20. 11., 4., 12., 18. 12. 2023 a 8. 1. a 22. 1. 2024 (pondelky) 14:00 – 16:15 – **Akadémia historického múzea**.
 Podujatia spoplatnené.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku

Istrijská 68, Devínska Nová Ves
www.snm.sk

Otvorené:
 utorok – piatok: 11:00 – 16:00 (posledný vstup o 15:30),
 sobota, nedeľa: zatvorené

Fotofórum / 3. 11. – 1. 12. 2023

Výstava fotografií z portálu www.fotoforum.istracentrum.sk.
 Vernisáž: 2. 11. o 18:00.

Soga

Aukčná spoločnosť, spol. s r. o., Medená 16
www.soga.sk

Otvorené:
 pondelok – piatok 10:00 – 18:00
 k predaukčnej výstave aj sobota – nedeľa 12:00 – 18:00

Predaukčná výstava diel 156. zimnej aukcie / 6. 11. – 26. 11. 2023

Najväčšia predaukčná výstava tohto roka ponúka diela kľúčových autorov slovenskej výtvarnej scény súčasnosti a minulosti.

Spríevodné podujatia:

7. a 14. 11. 2023 (utorok) o 19:00 – **komentované prehliadky**.

Výstava súčasného slovenského umenia (skupinová výstava) / 4. 12. – 20. 12. 2023

Reprezentatívna kolekcia súčasných slovenských autoriek a autorov.

Staromestské centrum kultúry a vzdelávania

Pistoriho palác, Štefánikova 25
www.staremesto.sk

Otvorené:
 utorok – nedeľa 14:00 – 19:00

Malý princ / 10. 10. – 20. 12. 2023

Interaktívna výstava českej umelkyne ELIŠKY PODZIMKOVEJ, v ktorej sa originálne stvárnenie myšlienok spisovateľa Antoina de Saint-Exupéryho hýbe a prehovára k divákovi.
 Otvorené: utorok – piatok 15:00 – 20:00, sobota – nedeľa 10:00 – 18:00
www.vystavamalyprinc.sk

Stredoeurópsky dom fotografie

Prepoštská 4
www.sedf.sk

Otvorené:
 utorok – sobota 13:00 – 18:00

Karol Plicka: Album k 10. výročiu Matice slovenskej v Čadci / 2. 11. 2023 – 30. 6. 2024

Výstava prezentuje originál tohto albumu spolu s výberom digitálnych zväčšení fotografií z albumu. Kurátor: Martin Kleibl. Výstava je súčasťou Mesiaca fotografie.

Múzeum fotografie**Hra na štvrtého / 2. 12. – 22. 12. 2023**

Princíp tejto výstavy je vo fotografii celkom nový. Štvrtý je divák. Má dotvárať, čo mu autori MICHAL PACINA, RUDOLF PREKOP a TONO STANO ponúkajú. Táto výstava sa môže čítať ako partitúra, ako notová osnova. Kurátorka: Anna Fárová. Výstava je súčasťou Mesiaca fotografie.

Galéria Profil**Magazín in.ba nezodpovedá za zmeny v programe.**

V dvojčísle uvádzame informácie, ktoré mala redakcia k dispozícii v čase redakčnej uzávierky.

Ďalšie informácie o aktuálnych podujatiach v Bratislave sledujte na:

www.bratislava.sk, www.inba.sk, a na facebookovej stránke www.facebook.com/in.ba.magazin.

Príďte, budú veselé!

Bratislavské
VIA NOCE

23. 11. ✨ 31. 12.

BRIS

Spolu tvoríme
kultúrne mesto

www.bratislavskevianoce.sk

